

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glđ. na leto.

Letnik I.

V Ljubljani, junija 1884.

6. zvezek.

Binkoštna nedelja.

Sv. vera nam je tolažba v življenju in smrti.

Tolažnik sv. Duh pa, katerega bo poslal
Oče v mojem imenu, vas bo učil vse in
vas bo opomnil vsega, karkoli sem vam
rekel. Jan. 14, 26.

Katoliška cerkev nas današnji praznik k pristrnemu veselju v Bogu spodbada, ker ravno današnji dan se je obljuba spolnila, katero je Sin božji svojim ljubim prijateljem tolikokrat ponovil, preden se je ločil od njih, da jim bo namreč poslal tolažnika sv. Duha, kateri jih bo vse učil in zmiraj pri njih ostal do konca sveta. Kajti deseti dan po častitljivem vnebohodu svojega Učenika ravno binkoštni judovski praznik zaslišijo šumenje kot silnega viharja priti z neba, katero je napolnilo vso hišo, v kateri so bili zbrani. — In glej! naenkrat zagledajo ognjene jezike nad sabo, ki so se spustili nad vsakterega izmed njih. In na to, pravi sv. pismo, so bili vsi s sv. Duhom napolnjeni in jeli so govoriti mnoge jezike. Velika sprememba se je zvršila pri apostelnih: pred so se močno bali, ker jim je bil Jezus napovedal, da bodo zavoljo njega pregnani in da bodo silno veliko trpeli; po prihodu sv. Duha pa jih je zapustila vsa žalost in boječnost. Srčno se podajo najpred med jude in kmali potlej med druge narode in brez strahu oznanujejo zveličavni nauk Jezusa Kristusa. Res se jim hudo godi, kakor jim je bil Jezus napovedal: veliko sovraštva in preganjanja imajo pretrpeti, veliko trpljenja in pomanjkanja prestat; pa oni tega niso žalostni, marveč toliko tolažbo čutijo v svojem sreću, da so celo veseli, ker smejo za Jezusa trpeti. Zdaj pač razumejo,

zakaj jih je Jezus s tem najbolj tolažil, da jim bo poslal pomočnika in tolažnika sv. Duha.

Pa ne le aposteljni so se srečne čutili; nebeški nauk, ki so ga s pomočjo sv. Duha oznanovali, prinesel je veselje, tolažbo in srečo vsim narodom, kateri so ga hoteli sprejeti. Vse drugačno življenje se je zdaj pričelo. V največem trpljenji so bili kristijani potolaženi, celo veseli; tudi smrti se niso tolikanj bali, mnogi so si jo celo želeli, da bi bili pred z Bogom sklenjeni v rajskem veselji. Od prvega dne, ko se je sv. cerkev na binkoštni praznik pričela, pa do danes nam spričujejo vsi goreči kristijani, da sv. vera tolaži in osrečuje vsakega in mu prinaša časno in večno srečo, ako le hoče po njej zvesto živeti.

Gotovo bi tudi mi z veselim in hvaležnim srcem nebeškemu Očetu čast in hvalo prepevali za božji nauk, ako bi prav spoznali, kako dobrotljiv je ta nauk za nas v življenji in v smrti. Da bomo toraj dobrotnost in srečo tega nebeškega nauka bolj spoznali, se ga raje učili in ga globoko v srce vtisnili, potem pa, kar je še najbolj potrebno, tudi zvesto po njem živeli, hočem danes o dobrotljivosti sv. krščanske vere govoriti. Pokazal vam bom, kako je veselja in tolažbe polna za nas sveta vera v življenji v prvem delu; kako mirne in pokojne nas dela o smrtni uri pa v drugem delu.

I.

Človeško življenje na svetu je veden spremen dobrega in slabega; sreča in nesreča, veselje in žalost si zmeraj roko podaja in pač res je, kar Job govori, ko pravi: „Človek, rojen od žene, kratke dni živi in je stiskan z mnogimi nadlogami; prikaže se, kakor cvet in usahne; beži kakor senca in nikoli stanovitven ne ostane.“ Ga pač ni človeka na svetu, da bi mogel reči: Jaz sem popolnoma srečen. In ravno pri bogatih, ktere ljudje sploh za srečne imajo, se najdejo prav dostikrat veliki križi in velike nadloge, ktere so pa drugim neznanе. Ali je tedaj mogoče človeku v sredi težav veselemu in pokojnemu biti? Ali je kaka pomoč, te stiske in težave zmanjšati tako, da, čeravno jih čutimo, smo vendar pri vsem tem v srečo veseli, mirni in zadovoljni?

Modrijani vsih časov so potrebnost take pomoči čutili, ter so si silno prizadevali, znajti tolažil, s kterimi bi bili trpljenje človeškega rodu zmanjšali in umirili nepokojna srca ljudi. Njih prizadeva sicer ni bila zastoj; zakaj tudi naša lastna pamet nam ob času nadlog in težav nektera tolažila pokaže. Ona nam pravi, da na tem svetu

človeku ni mogoče, vsacega križa se znebiti in oprostiti; ona nam svetuje, da se imamo z voljo vsim nadlogam in zoprnostim podvreči, ker nam vse naše mrmranje in vsa naša nepotrpežljivost naših težav celo nič ne polajša, temuč še le shujša in pomnoži. Česar ni mogoče preložiti ali spremeniti, nam že pamet velevala, to je treba udano in potrpežljivo prenesti. Naša pamet nas tolaži tudi s tem, da bodo vsi naši križi vendarle enkrat minuli. Ali vendarle pa moramo spoznati, da plitva človeška pamet z vsemi svojimi tolažili našega srca tako popolnoma umiriti ne more, da bi pri vsem trpljenji dušni mir, notranjo zadovoljnost in veselje občutili; tega gotovo ne zamore. Le-to moč žalostna srca veseliti ima le tisti nebeški nauk, katerega je edino-rojeni Sin božji ljudem na zemljo prinesel: le samo tem resnicam je Gospod Bog prečudno moč dodelil, žalost in britkost v veselje in sladkost spremeniti. Pa ne le božji nauk, ampak tudi milosti, katere v sv. katoliški cerkvi prejemamo, nam čudovito lajšajo in tolažijo naše sree v najhujših britkostih in bolečinah.

Zgodbe vseh časov krščanskih nam to resnico spričujejo, ker nam kažejo toliko tisuč ljudi, kateri so, s Kristusovim naukom in z božjo milostjo utrjeni, v sredi grozovitega trpljenja in nezapopadljivih britkosti vendarle občutili pokoj in mir in še celo veselje. Že precej v začetku krščanstva imamo najlepše izglede: aposteljne, prve kristijane, mučence. Naj vam izmed aposteljnove le samo dva posebej imenujem, ktera nam tako očitno spričujeta, kako sv. vera lajša in slajša najgorenkejša trpljenja.

Sv. apostelj Pavel je posebno veliko trpljenja prenal. Vsacemu človeku se mora v srcu inako — milo — storiti, ko ta sveti mož in zvesti vojščak Kristusov svoje trpljenje popisuje. On sam pravi: „*Bil sem v mnogih nadlogah, večkrat v ječah, v ranah čez mero, velikokrat v smrtnih nevarnostih. Od judov sem petkrat po 40 udarcev, enega menj prejel. Trikrat sem bil s šibami tepen, enkrat kamnjan, trikrat sem se z barko potopil, noč in dan sem bil v globočini morja; velikokrat na potih, v nevarnostih na vodah, v nevarnostih med razbojniki, v nevarnostih med vojaki, v nevarnostih med neverniki, v nevarnostih v mestu, v nevarnostih v samoti, v nevarnostih na morji, v nevarnostih med lažnjivimi; v trudu in revii, v mnogem čuvanju, v lakoti in žeji, v pogostnih postih, v mrazu in nagoti.*“ (II. Kor. 11, 23—27.) Pa vse trpljenje je sv. apostelj potrpežljivo prenašal in kar strmeti moramo nad njim, ko slišimo, da v tako obilnem in strašnem trpljenju glavo povzdigne in s pokojnim sreem reče: „*Veselim se v sredi svojega trpljenja!*“ Kdo je srce sv. aposteljna Pavla s

tolikim pokojem in veseljem navdajal? Kdo drugi, kakor tolažljive resnice sv. vere? Saj je sam rekel, da *vse časno trpljenje se ne da primerjati prihodnji časti, ktera bo nad nami razodeta.* (Rim. 8, 18.) Kdo drugi kakor gnada božja, moč svetega Duha? Saj sam priča: „*Po gnadi božji sem to, kar sem.*“ (1. Kor. 15, 10.)

Ozrmo se še na sv. Andreja. Huda, huda poskušnja ga čaka. Toliko truda je že prestal; postaral se je v oznanovanju Jezusove vere, in zdaj je sivolas starček v smrt obsojen, v smrt na križi! Pa kaj stori utrjeni starček, ko zve, da bo moral na križu umreti? se mar prestraši? mar beži? O ne; ampak kakor bi bil še krepak mladeneč teče, hiti tje na tisti kraj, kjer mu je križ pripravljen; in ko ga zagleda, se tako razveseli, da svojega srčnega veselja ne more več prikrivati, ampak glasno začne blagrovati in pozdravljati sv. križ rekoč: „*Bodi mi pozdravljen, o dobri križ, ki so te udje Gospodovi olepšali, dolgo sem hrepenel po tebi, gorko te ljubil, neprenéhoma iskal!*“ Dva dni je visel na križi, ves utolažen, in ničesar se ni bolj bal, kakor da bi ga spet s križa ne sneli. — Kje je zajemal sv. Andrej toliko tolažbo, toliko moč v tacih belečinah, ki nas kar pretresejo in nas groza obide, ako jih slišimo le imenovati. V resnicah sv. vere, ktere je sam drugim tako goreče oznanoval; v božjih milostih, ktere je drugim delil, pa tudi sam od sv. Duha tako obilno prejemal.

Kar o sv. aposteljnih, to nam pa cerkvena zgodovina vsih stoletij do današnjega dne priča o vsih tistih, kteri so bili trdni v veri in so tudi zvesto po njej živeli. Popis njihovega življenja nam kaže, koliko britkosti so imeli večkrat trpeti, — britkosti, kterim se naše še primerjati ne dajo; — pa nam tudi kaže, s koliko tolažbo in potrpežljivostjo so jih prenašali. Ne le svoje križe so voljno nosili, še drugim so jih odjemali in sebi nakladali. Kolikrat beremo, da so svoje obilno premoženje prodali, in med reveže razdelili, sami pa v revščini zadovoljno živeli; večkrat beremo, da so si trpljenja še želeli in prosili, kakor si mi veselih dni želimo; beremo celo, da so mesto družih se dali zapreti, kaznovati. Vse to je pri njih storila sv. vera! Predragi! sv. vera je še zmiraj ravno tista; tudi nam more ona s svojimi božjimi nauki in s svojo nebeško močjo polajšati vse stiske in nadloge sedanjega življenja, samo, če je ne zanemarjamo.

Zatoraj uboga udova! zakaj nezmerno žaluješ? ker te sveta vera uči, da je Bog tvojega moža iz svetih namenov k sebi poklical in da ga boš v boljšem življenji spet videla, kjer nobenega ločenja ne bo. V molitvi se k svojemu Zveličarju zateci, saj pač on prav dobro vé, kaj je tebi v korist; on, ki je ubogi vdovi v sv. evangeliji

mrtvega sina v življenje obudil, bo po dobrih ljudeh tudi tebi pomagal, da se boš preživila in bo oveselil tvoje srce, da boš svojo revščino z voljo mogla prenašati.

Revne sirote in zapuščeni otroci! nikar ne žalujte; le kratek čas bote ločeni od svoje ljube matere in od svojega dobrega očeta, ktera vam je neusmiljena smrt res zgodaj zgodaj vzela. Saj dobro veste, kaj vas sveta vera uči, da imate še veliko boljšega Očeta v nebesih, kteri ptice pod nebom živi in limbarje na zelenem polji tako lepo oblači; bodite le njegovi pokorni otroci, on bo tudi vas z vsim potrebnim preskrbel, saj Bog sam pravi: *Ko bi tudi mati pozabila svojega otroka, da bi se ga ne usmilila, jaz vas ne bom pozabil.*

Vi revni trpini! ki se s težkim delom trudite in ukvarjate, nikar ga z nejevoljo in s preklinjevanjem ne opravljajte, zakaj s tem ne bote pri Bogu ne le nič zaslužnja imeli, ampak si še le veliko več srd ostre pravice božje nakopali. — Če je Jezus Kristus naš Bog, naša glava, on ves nedolžen za nas tolikanj trpel, zakaj bi se pa neki mi njegovi udje, mi ubogi grešniki trpljenja bali? Kadar vas kaka nevolja obide, spomnite se besedi sv. Pavla, da sedanje trpljenje ni vredno prihodnje časti, ki bo razodeta nad vami.

Ve od hudih skušnjav nadleževane duše! nikar naj vam zavoljo tega srce ne upade, zakaj le iz svetih namenov Bog dopusti, da pride nad človeka skušnjava, da spoznamo, kako da brez njegove svete pomoči nič ne premoremo, da nam pokaže našo slabost, da nas tako k ponižnosti naklanja in nas utrjuje v dobrem. Kdor se sam brez potrebe v grešno priložnost podaja, nima od Boga nič pomoči pričakovati; kdor se pa ne poda v grešno priložnost brez posebno velike potrebe in sile, ga taka skušnjava ne bo nikdar obšla, da bi je ne mogel prenesti in premagati. Sv. Pavel pravi: *„Trikrat sem Gospoda prosil, da bi skušnjavec od mene šel, pa odgovoril mi je: Zadosti ti je moja gnada, zakaj čednost se v slabosti dovršuje.“* Z božjo pomočjo vse premorem, tako si tudi vi mislite, kadar vas kaka skušnjava obdaja, pa se morate tudi sami v pogledu, poslušnji in govorjenji varovati in grešne priložnosti se ogibati, ter tudi Boga za gnado prositi, da bi v skušnjava nikoli ne privolili, temuč jo vselej srečno premagali. In tako bodo krščanske resnice tudi vam k dušnemu miru in pokoju pomagale.

Skesani in spokorni kristijan! nikar ne bodi preveč v strahu zavolj poprejšnjih že spokorjenih grehov; zakaj Bog sam pravi, da noče smrti grešnika, ampak da se spokori in živi; da bo na vse

tvoje stare grehe pozabil in te spet za svojega otroka vzel, ako le od svoje grešne poti odstopiš in se resnično poboljšaš in spokoriš.

Ti revni in nadložni kristijan! ki imaš od hudobnih jezikov veliko prestati, ki te ljudje zaničujejo, sovražijo in preganjajo; spomni se, da je hudobni svet vedno tako ravnal in da Jezus Kristus sam pravi: „*Če so mene, vašega Učenika, preganjali in sovražili, bodo tudi vas.*“ *To kratko trpljenje, pravi sv. pismo, prinese večno nezmerno veselje, katero vse presече.*

In ker vém, da ni nikogar med nami, kateri bi celo nobenega križa in nobene težave ne imel; toraj vas vse skupaj opomnim besedi pobožne Judite, s kterimi je svoje od sovražnikov stiskano ljudstvo tolažila rekoč: „*Nikar se ne jezimo zavolj trpljenja svojega, ampak pomislimo, da je naše trpljenje veliko manjše, kakor pa so naši grehi in da šibe, s kterimi nas Bog kakor sužnje tepe, niso nam k pogubljenju, ampak k zveličanju.*“ In Kristus sam pravi: „*Blagor žalostnim, zakaj oni bodo oveseljeni.*“ Dalje pa pravi: „*Če vas bodo ljudje preganjali, vas kleli in vse hudo zoper vas govorili — veselite se in od veselja poskakujte, zakaj vaše plačilo je obilno v nebesih.*“ *Če bote z menoj trpeli, bote tudi z menoj poveličani. Vaša žalost se bo v veselje spreobrnila in vašega veselja vam ne bo nihče odvzel.*

Glejte, ljubi moji! kako veseli so ti nauki za vsacega s križi obloženega kristijana! Le toraj iz srca spoznajmo, da je Jezusov nauk že tisuče žalostnih duš obupnosti otel. En sam pogled k Očetu v nebesih je obupnost razkropil, ena sama misel v previdnost božjo jim je dodelila pokoj in mir. — O zveličanski nauk — sv. katoliška vera — ti predragi dar nebeški, tisuče si že otožnosti otel in milijone žalostnih z resničnim veseljem napolnil! Ti naša najgotovejša in najmočnejša opora v življenji, nam boš tudi najslajša tolažba v smrtini uri in o tem govorim v drugem delu.

II.

Veliko žalostnega in zopernega se človeku v življenji naključí, ali najstrašnejša med vsemi rečmi, pred kterimi cela natura trepeče, ga pa še čaka — in to je: gotova in grenka smrt. Mislino si umirajočega človeka in prevdarimo, kaj da zraven strašnih telesnih bolečin teži njegovega duha. Ako v pretečeno življenje pogleda, ga groza in strah spreletava, ker vidi pred seboj število vsih grehov, kar jih je storil: z nesramnimi mislimi, z nespodobnimi željami, s pregrešnim govorjenjem, pa tudi s hudobnim djanjem in zamudo toliko dobrega, kar bi bil po dolžnosti moral storiti. Ako pričujoče

življenje premisli, ga nezapopadljiva žalost obhaja, ker vidi svoje ljudi vse žalostne in objokane okoli svoje postelje stati, ker vidi, da bo moral zdaj, zdaj umreti — starše, ženo, otroke in vse, kar mu je bilo ljubo in drago, zapustiti. Ako se prihodnjega spominja, se grozno boji, ker vidi ostrega Sodnika in dve neskončni večnosti pred seboj, izmed katerih mu bo ena ali druga gotovo za vselej odločena.

Tukaj človeška modrost! tukaj, tukaj skaži svojo moč, kjer človek pod silo bolečin in britkost omedljuje! Toda tukaj človeška modrost ostrimi, omolkne in od njega odstopi, ker zanj nobene tolažbe ne vé. Pa ravno tukaj spet sveta vera od vsega posvetnega zapuščenemu človeku pristopi in mu tudi smrtno uro nezmerno polajšuje. Največo tolažbo v Kristusovi sveti veri bo najdel takrat nedolžni kristijan, kateri svojega Boga nikdar nikoli s smrtnim grehom ni razžalil. Mir in pokoj vesti in prisrčno zaupanje v nebeškega Očeta mu bo vse smrtne težave polajšalo in s sv. Pavlom poreče: „*Želim razvezan biti, da h Kristusu pojdem.*“ — Pa tudi tistim spokornim kristijanom, ki so sicer smrtno grešili, pa so svoje življenje pozneje že resnično poboljšali, in za storjene grehe že pokoro storili, bo sveta vera ob smrtni uri srčnost in tolažbo dajala, ker jim bo v prigodbi od zgubljenega sina pokazala, s koliko ljubeznijo Bog spokornega in poboljšanega grešnika sprejme, ker jih bo opomnila na tisto lepo priliko, v kateri Jezus Kristus sam pravi, s kolikim veseljem zgubljeno in spet najdeno ovco — ovčico — na svojo ramo zadene ter jo čez hribe in doline nazaj nese k svoji izvoljeni čedi.

Sveta vera pa umirajočega kristijana še dalje tolaži in mu pravi: Kristijan! nikar se preveč smrti ne boj; zakaj Jezus Kristus, ki jo je s svojim vstajenjem premagal, bo tudi tebi moč dodelil, jo srečno prestat — tudi tvoje telo bo enkrat častito iz groba vstalo. Akoravno svoje časno življenje zgubiš, bodi potolažen, zakaj tvojo neumrjočo dušo čaka boljše življenje, kjer ne bo več ne ločitve, ne vpitja, ne britkosti, ne trpljenja, ampak večni mir in pokoj in večna sveta nedelja, zakaj: *Oko ni videlo, uho ni slišalo in v nobenega človeka srce ni prišlo, kar je Bog tistim pripravlil, kateri njega ljubijo.*

Glejte, ljubi moji! s temi božjimi obljubami potrjen trpi in tudi umrje pravoverni kristijan in še po smrti telesa na svojem bledem obličju znamenje tiste pokojnosti pusti, katero mu je sveta vera v sree zasadila. Lep izgled vesele smrti imamo nad sv. aposteljnom Pavlom, kateri pravi: „*Dobro vojskovanje sem vojskoval, tek dokončal, vero ohranil, zdaj pak me čaka krona pravice, katero mi bo dal Gospod pravični Sodnik. Želim umreti in s Kristusom biti.*“ —

Ravno tako so tudi vsi drugi sveti mučenci in spoznovavci svete vere Jezusove z veseljem šli smrti nasproti in so želeli z Kristusom združeni in sklenjeni biti.

Glejte, ljubi moji! to je sad svete vere Kristusove. Ona je luč sveta, edina pot proti večni stanovitni domačiji; ona nas podpira ob času križev in težav, pa nam tudi ob času smrti s svojo polajšljivo tolažbo pristopi, nas v dolgo večnost sprejmi in tam nas še-le zapusti, kjer se sama v gledanje spremeni.

O kako srečni smo, da imamo tako zvesto prijateljico in milo tolažnico, sveto vero! — Kako pa je vendar mogoče, da je sred krščanstva toliko nesrečnih ljudi, kateri tega sladkega sadu katoliške vere prav malo ali pa še celo nič ne okusijo? Vzrok temu je očiten. Veliko jih je, ki teh zveličanskih resnic ne poznajo, ker so se sami ali pa njih starši z zanikernostjo v krščanskem nauku pregrešili, kateri so morebiti bolj za živino skrb imeli, kakor pa za potrebni poduk svojih otrok; zatoraj se pa ni čuditi, da dobrotnosti krščanskih resnic ne okusijo, ker so jim tako rekoč popolnoma neznane. — Komur ni znanje krščanskega nauka nič mar, tudi v njem ne more nič tolažbe in pomoči najti. — Še več pa je kristijanov, kateri te resnice sicer poznajo, pa nočejo svojega življenja po njih ravnati, tudi nočejo zajemati v studencu božjih milosti, ktere tolažnik sv. Duh deli v sv. katoliški cerkvi; ravno zato jim pa tudi ob času britkosti in smrtne ure nobene tolažbe ne more dajati sv. vera, temuč jih velikoveč s strahom navdaja in s trepetom napolnuje, ker jim ravno sveta vera njih nehvaležnost očita, da so raje po šegah sveta, kakor pa po božjih zapovedih živeli, ker jim sveta vera prav živo pred oči postavi, da jih ojstra sodba in nesrečna večnost čaka, ker niso hoteli po sveti veri živeti.

Kakšno tolažbo bodo tedaj ob smrti uri tisti občutili, ki do zadnje ure v grehah živé? — Te tudi sveta vera sama s svojo polajšljivo tolažbo zapušča in bo še le njih velika tožnica pri Bogu, — v svojih grehah bodo umrli, pravi sveto pismo. Če tudi ravno nemogoče ni, da bi grešnik na zadnje se spokoril, se vendar-le po navadi to ne zgodi. — Kakoršno življenje, taka pa tudi smrt, je sicer strašen, pa vendar veči del resničen pregovor. Ne bom ravno rekel, da bi bilo nemogoče, se tudi zadnjo uro spreobrniti; toda opomnim vas vendar, kar nam sv. Avgustin od desnega razbojnika pové, ki je bil tudi z Jezusom Kristusom križan. *En sam je*, pravi ta sveti učenik, *o katerem nam sveto pismo pové, da se je zadnjo uro spokoril, zato da naj nihče nad usmiljenjem božjim ne obupa; pa tudi le en sam,*

zato, da se nihče predrzno na božjo milost ne zanaša. — Zatoraj, ljubi moji! da ne bomo v življenji in o smrti brez tolažbe in nebeške pomoči ostali, ampak da jo bomo mogli iz svete vere obilno zajemati, se moramo, kolikor je največ mogoče, iz pridig in iz krščanskega nauka in tudi doma s krščanskimi pogovori teh zveličanskih resnic natanko učiti, ter si jih globoko v spomin in v sree utisniti. Ker nam pa vsa naša učenost in mrtva vera brez dobrih del po besedah sv. pisma kar nič ne pomaga, moramo pa to, kar v srečju verujemo in z besedo trdimo, tudi v djanji pokazati t. j. božje zapovedi moramo povsod in vselej natanko spolnovati. In le samo tako bomo iz vere nebeški mir in veselje uživali, o katerem sem vam danes govoril.

Pridi tedaj, o sveti Duh, naš božji pomočnik in tolažnik! razsvetli naš um, da bomo prav spoznali resnice svete vere; omeči in pripravi naša srea, da bomo tudi po njih svoje življenje ravnali — da bomo tako v življenji in v smrti vživali dobrotljivi sad svete zveličanske vere, za katero se ti nikdar nikoli ne moremo zadosti zahvaliti. — Pridi ti, Duh božji! nad vse moje poslušalce, vodi jih po pravi poti, da te o teh tebi posvečenih praznikih ne bodo žalili s pijančevanjem, z nesramnim govorjenjem in z nespodobnim zadržanjem, ampak da jih bodo obrnili v tvojo čast in hvalo, da te bodo z gorečo molitvijo, s svetim branjem, z zmernostjo v jedi in pijači, z nedolžnim petjem, s krščanskimi pogovori, s ponižno nošo, s pametnim zadržanjem in z vredno prejemo svetih Zakramentov v svoje sree sprejeli. Izlij nad nas vse svoje svete dari: dar modrosti, dar moči in dar božjega strahu — in vžgi v nas ogenj svoje svete ljubezni, da ti bomo s čistim srcem služili in z očiščenim srecem tebi dopadli. Amen.

† Josip Golob.

Binkoštni ponedeljek.

Boga, največjega dobrotnika, preradi pozabimo.

Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje. Jan. 3. 16.

V današnjem sv. evangeliju smo slišali nekatere besede tistega ponočnega pogovora, ki ga je imel Jezus z Nikodemom, pravičnim in imenitnim možem Izraelskega ljudstva, slovečim učenikom judovske

postave. Ker so judje Jezusa sovražili in zaničevali, si Nikodem ne upa očitno se spoznati njegovega učenca, pride toraj po noči k Jezusu in se pogovarja ž njim o kraljestvu božjem in odrešenju celega sveta. Pripoveduje mu Jezus, kako se je Bog, kateri prevzetnim angeljem ni prizanesel, ampak jih je v peklensko brezno pahlil, nas usmilil, da je svojega edinorojenega Sina dal, ga poslal med zgubljene človeške otroke, da nobeden, ki se spreobrne, v njega veruje, ga za zveličarja svojega spozna in po njegovi veri živi, ne bo zavržen, ampak bo spet za otroka božjega v nebeško kraljestvo sprejet. Ravno tako neskončna je tudi ljubezen Sinu božjega, kateri je prišel iz sv. raja v solzno dolino, je za nas lakoto in žejo trpel in tudi umrl, da bi mi večno živeli. Nezapopadljiva je pa tudi ljubezen sv. Duha, katerega je usmiljeni Jezus za oskrbnika in zastavo svoje ljubezni poslal. Svoje najljubše nam je dal, vse drugo, česar še potrebujemo, nam je navrgel, dobrot brez števila, ktere sicer zavživamo ali prešteti ne moremo. Vse je neskončne ljubezni božji dar. O le spoznajmo, ljubi moji! kako je Bog svet ljubil in kako močno tudi nas ljubi! Kako pa mi ljubimo svojega Boga? Ali njega, svojega največjega dobrotnika — radi ne pozabimo? Da je to res tako, hočemo danes premisliti in prevdariti, od kod pride, da ljudje tako radi Boga pozabijo, in kaj hudega da iz te pozabljivosti izvira. — O Gospod, dodeli nam svojo pomoč!

Poglejmo nekoliko okrog sebe po svetu in videli bomo, da ljudje Boga zato pozabijo, ker so v božjih rečeh nevedni, ker po časnih dobrotah preveč hrepené in ker je sprideno njih srce.

Da človek Boga pozabi, pride tedaj najpred iz nevednosti v božjih rečeh. Res je, da se posebno v sedanjih časih večidel ljudje z veliko učenostjo hvalijo, slavijo nove najdbe, govoré in modrujejo posebno radi o skrivnostih sv. vere. Tudi priprosti človek, kateri je v mladosti komaj najpotrebniših reči slišal, še manj se jih naučil, hoče grozno moder biti. On je zvit pri kupčiji, je zveden pri svojem gospodarstvu, znane so mu goljufije in zvijače, navade in šege sveta. Kar se po svetu godi, rad vse zve, kaj pa vé od Boga? Ali je v življenji svetnikov ravno tako najden, kakor v posvetnih vednostih? Ali si prizadeva ravno tako Boga zmiraj bolj spoznati, kakor se trudi v posvetnih vednostih se izučiti? O, za to nima časa! Ker ljudje le posvetne reči znati hočejo in jim za božje spoznanje, za zveličanje

svoje duše ni mar, toraj se zgodi, da marsikteri pri 50 letih od krščanskega nauka kaj malega več zna, kakor otrok, ki komaj očeta klicati zamore.

Čudna je res taka nevednost in ne da se izgovarjati taka vne-marnost, da se človek ne zmeni za Boga, ko ga okrog in okrog njega in nad njim vse stvari oznanujejo in poveljujejo. Nebo in zemlja, voda in zrak o njem govorijo, le človek omolkne. Vročina in mraz, sneg in led, dež in toča, noč in dan, svetloba in tema, hribi in doline, njive in travniki, ptiči pod nebom in ribe v vodi in živali na zemlji: vse hvali svojega Stvarnika, le človek ga zamore pozabiti, le človek zamore cele dni, tedne in mesce živeti, da nanj ne misli, da o njem ne govori, ga ne hvali in ne moli! Le človek zamore v tako nezapopadljivi pozabljivosti živeti; on, kateri sam je po božji podobi vstvarjen, on, kterege vse, kar vidi, sliši in občuti, na Boga spominja, on sam ga zamore pozabiti! O nehvaležnost! o slepota! Vse stvari nam oznanujejo velikost njegovega imena, vsaki dan nam deli on brez števila dobrot; mi pa tako malo nanj mislimo, se tako po redkem njega spominjamo. Kristijani! od kod to? Večidel človek noč in dan misli, kako bi gospodaril, kako svojo kupčijo obrnil, kako svoje polje obdeloval, kako svoje pohištvo v boljši stan pripravil; za Boga pa, za njegovo svetost in dobroto se ne zmeni. On je že zadovoljen, če le očenaš, češčenamarijo in apostoljsko vero povrhoma na pol zna in morebiti še te molitve le malokdaj in še takrat brez vsega pomislika omoli, za drugo mu ni mar. Za božje in cerkvene zapovedi, za to, kar je k zakramentu sv. pokore in k vrednemu pre-jemanju sv. rešnjega Telesa potrebno, se ne zmeni; za večne pre-sunljive resnice, ki bi ga mogle iz njegovega grešnega spanja pre-dramiti in mu srce na kviško povzdigniti, — je gluho njegovo uho. In ravno zavoljo te dušne lenobe in neopravičene nevednosti ima vse svoje misli in želje, besede in djanja v časno obrnjene, na Boga pa ne misli.

Mi smo zato na svetu, da bi si tukaj nebesa služili, da bi kdaj k Bogu prišli; in zato bi morali za časne dobrote le tolikanj skrbeti, kolikor so nam k dosegu večnega zveličanja potrebne. Ali večidel ljudje po minljivih časnih dobrotah hrepenijo in se za večne ne zmenijo. Oni so v vednih skrbih za časno in njih sree je vtopljen v nečimernosti sveta; za svoje telo skrbijo, svojemu pože-ljenju strežejo; pri tem pa pozabijo svojega Stvarnika, pozabijo svoje neumrjoče duše, ktero v večno gorjé pripravljajo. V mladosti žive svojglavno, brezskrbno in razuzdano, hodijo od enega grešnega

veselja do družega. V možkih letih imajo veliko skrbi in nepokoja in le na to mislijo, kako bi si več premoženja pridobili. Najlepši dnevi njih življenja jim zginejo in le malokdaj ali morebiti nikoli se prav ne spomnijo svojega Stvarnika, kateri jim je tako dolgo drago življenje ohranil in se izgovarjajo, češ, da bodo že v starosti popravili, kar zdaj zamudé, da bodo takrat svoje oči proti nebesom povzdigovali, Bogu služili in za svoje zveličanje skrbeli. Pa povej nam, o človek! ki se s tem izgovarjaš, kdo te je zagotovil, da boš starih dni doživel? In če se tudi to zgodi, ali se smeš trdno zanesti, da ti bo Bog svojo gnado dal, katero si vseskozi zametoval? ali pa boš zamogel brez božje pomoči vezi svojih grešnih navad raztrgati? Rado se zgodi, pravi sv. Avguštin, da tistega, kateri je Boga v svojem življenji pozabil, tudi Bog o njegovi smrti pozabi. Milo se Gospod sam pritožuje čez vse take, kateri njega — svojega Stvarnika pozabijo, le svetu služijo in za zveličanje skrbeti zmiraj odlašajo. „Nezveste duše, se sme on po pravici pritoževati, skrbel sem za vas v vaši mladosti, in tudi pozneje vas nisem pozabil. Najbolj skrbna mati bi zamogla svojega ljubega otroka pred pozabiti, kakor jaz vas. Čujem nad vami, kadar spite in kadar delate, podpiram vaše moči. Nasitim vas, kadar jeste in vas ogrejem, kadar vam je mraz. Jaz sem vam vse, vi pa brez mene nič; in vendar malokdaj vprašate: kje je Gospod naš Bog? — Vstanete in se spet vležete, greste na delo in pridete nazaj, se k jedi vsedete in spet žlico iz roke denete, pa nič ne mislite na me — svojega dobrotnika. Nimate me pred očmi pri svojih delih, ne pogovarjate se od mene pri svojih tovaršijah, ali če se tudi to včasih zgodi, se pa zgodi le iz navade, ali še celo v jezi — v zaničevanje.“ — Ali ne zadeva ta opravičena pritožba Gospodova tudi nas? Gotovo, veliko jih je tudi med nami, kateri Boga pozabijo in še v cerkvi prav nanj ne mislijo. Ali, ko bi nanj mislili, kako bi bilo mogoče, da bi se tako mrzlo, nerodno in pri najlepših opravilih tako neobčutljivo zadržali? Tudi v cerkvi pred božjim oltarjem jih veliko Boga pozabi. Veliko jih je, ki drugače na Boga ne mislijo, kakor kadar jim nesreča žuga, jih nadloga tare, bolezen stiska. Takrat se proti nebesom ozirajo, takrat k Bogu vsegamogočnemu kličejo: „Gospod, reši nas, drugače se bomo pogubili!“ Pa ne ljubezen, ampak potreba jih priganja na Boga misliti. Ko bi jih sreča ne bila zapustila, bolezen ne privezala na posteljo, bi se tudi zdaj na Boga ne spomnili. O, ko bi človek pri minljivem veselju, pri posvetnih dobrotah, pri svojih časnih opravih včasih svoje oči k Bogu povzdignil, gotovo bi mu Gospod obilno povrnil. Ali spridenost in hudobija sreča je zadušila vso

ljubezen do Boga. In to je tretji studenec, iz katerega izvira naša objokovanja vredna nesreča, da Boga, svojega največjega dobrotnika, tako radi pozabimo.

Ne da se pa dopovedati, kako globoko v hudobijo so že ljudje zabredli. Od svoje prve mladosti se jih veliko v najgrših pregrehah valja; brezskrbno greh na greh nakladajo; sami na-se ne mislijo, še manj pa na Boga. Kolikor bolj pa se ljudje v pregrehe vtopijo, toliko bolj Boga pozabijo. Pa morebiti kdo misli: Tako daleč vendar še nismo zabredli, da bi bili Boga pozabili. Pa kako, vas vprašam, mislite vi na Boga, ki se ne bojite ga razžaliti? Vi vidite nad svojo glavo njegov maščevalni meč in se ne tresete, vidite tako rekoč pekel pod svojimi nogami se odpirati in nočete greha zapustiti! Ali se ne pravi to Boga pozabiti? Oh, neizrekljiva pa je nesreča človeka, kateri svoje lastne spridenosti ne pozna, katerega um je tako oslavljen, srce tako spačeno, da Boga — svojega Stvarnika, svojega največjega dobrotnika nehvaležno pozabi! —

Če pomislimo življenje tistih, kateri po širokem potu hodijo, ki pelja v pogubljenje, bomo lahko spoznali, v kako veliko nesrečo se tisti pripravijo, kateri Boga pozabijo. Pobožno življenje jim zmiraj bolj mrzi, dan za dnevom se v greh bolj zakopavajo, Boga popolnoma pozabijo in se na zadnje pogubijo. — Najbolj k čednosti človeka spodbada misel na vsegapihučnost božjo. In zares, kaj zamore človeka k dobremu bolj spodbosti, kakor ravno to, da Bog — njegov sodnik in plačnik — vidi in vé vse njegove misli in želje, besede in djanja? Ko je nesramna Putifarka egiptovskega Jožefa zapeljevala, je rekel: „*Kako bi zamogel kaj tacega storiti vpričo Gospoda!*“ Pač res, pravi na to sv. Krizostom, le njega samega se moramo bati, da pred njegovim obličjem kaj hudega ne bomo storili. Kakor hitro se pa človek Boga več ne boji, kateri vse vidi in vse vé, že v dobrem omrzuje, pobožno življenje se mu pristudi in zabrede v pregrehe. Sv. Bazilij tudi to potrdi ter pravi: „Le potem začnejo ljudje hudobno živeti, kadar mislijo, da jih Bog ne vidi ali da se za nje ne zmeni.“

Kakor se hiša podere, kadar podporo, na kateri je stonela, proč vzameš, tako pade tudi človek v pregrehe, kakor hitro Boga pozabi, iz njegovega srea zgine tisti zveličanski strah, kateri je pred njegovo nedolžnost varoval in mu moč dajal, da je svoje dušne sovražnike srčno premagal. Ali pa se mar tisti še Boga boje, kateri so ga pozabili? Ali se bodo morebiti greha zdržali, če se za pekel in nebesa več ne zmenijo, na Boga ne mislijo? Ah, pri takih nesrečnih vera

zmiraj bolj omaguje, upanje zginja, ljubezen omrzuje, gnada božja zgublja svojo moč in kaj se zgodi? Oni se spodtaknejo in padejo, ker so sami sebi prepuščeni. Vsaka skušnjava jih premaga, da zatredejo iz enega greha v drugega; „zakaj Bog ni pred njih očmi, in njih pota so vseskozi omažeževana.“ (Ps. 10, 5.) Od tod, preljubi! izhaja naša tolika dušna nesreča, ker Boga nimamo pred očmi; ker smo na Boga pozabili, zato jih je veliko med nami, ki so nečisti v mislih, pohujšljivi v govorjenji, nesramni v zadržanju, krivični, nevošljivi, lažnjivi, prevzetni, togotni itd.; njih pota so vseskozi omažeževana. Pozabljivost božja je tisto nesrečno spanje, ko je sovražnik njivo z ljuliko obsejal; ona pahne v strašno brezno, kjer otrpne grešnikovo sree.

In oh, koliko je med nami takih nesrečnih grešnikov, kateri svoje oči zatiskajo — mižijo, da bi Boga ne videli; takih grešnikov, katerih nobena obljuba več ne omeči, nobeno žuganje ne vstraši, ki brezskrbno in še veselo v svojih grehah živijo in se komaj katerikrat spominijo, da bo enkrat tudi njih grešno življenje minilo! Oh, koliko jih je med nami, ki imajo do vsega dobrega otrpnjeno sree! Tudi nad nami se Gospod pritožuje in pravi: „Ni ga nobenega, kateri bi prav storil.“ Sodomljani in Gomorei so komaj tako hudobno živeli, kakor mnogi kristijani v sedanjih časih; in ako bi vsaj nekaj pravičnih med nami ne bilo, resnično! že zdavnej bi se bili morali v pekel pogrezniti. Kristijani! pomislite sami, ali se razuzdanost ne razširja zmiraj bolj med nami? Ali jih ne živi grozno veliko brezskrbno v ostudnih pregrehah, ki do najlepšega opominjevanja trdovratni ostanejo in se za Boga in nebesa ne zmenijo? Ali Gospod, kateri nam že od vseh strani žuga, nas bo gotovo udaril, ako ne začnemo prave pokore delati. — Toraj ljubi kristijani! vrnimo se zdaj k Bogu nazaj, zdaj na njega mislimo, da se tudi nam ne bodo spolnile besede preroka, ki pravi: „Vi bote na Boga misliti hoteli, kadar vam nič več pomagati ne bo, svoje pogubljenje bote pred seboj videli in bote z zobmi škripali.“ — Do zdaj nas maševalna roka božja še ni zadela, še je rešenje mogoče. O toraj vzemimo na novo v roke škit vere, kakor apostelj pravi, bodimo opasani z resnico in oblečeni z oklepom pravice. Mislimo zmiraj na vsegavednega Boga, ki bo enkrat naš sodnik in plačnik. Mislimo nanj zjutraj zgodaj, kakor hitro se zbudimo; mislimo nanj po dnevi, da ničesar ne storimo, kar njemu ne dopade; mislimo nanj zvečer in pomislimo, da on vsegamogočni nad nami

kraljuje, ter nas zamore vsak trenutek s sveta poklicati. Ja, kristijani! zdaj zamoremo Boga pozabiti, ali ubežati mu ne moremo; zdaj zamoremo svoje oči pred njim zatisniti, ali kadar pride večer našega življenja, kadar pride smrt, se nam bodo same odprle, pa k našemu grozovitemu strahu in trepetu. — O Gospod! obvaruj nas pred tem strašnim dnevom, odpri zdaj s svojo sv. gnado naše oči, da bomo vedno tebe pred očmi imeli, pred tvojim obličjem hodili in enkrat po spokornem življenji tebe večno gledali, ljubili in vživali. Amen.

† Anton Potočnik.

Praznik presv. Trojice.

Trojni klic.

Pojdite in učite vse narode; in kršćujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha.

Mat. 28, 19.

Naš Gospod Jezus Kristus je dal apostelnom pred svojim vnebohodom za nas vse kaj imenitno zapoved. Rekel jim je: „*Pojdite in učite vse narode; in kršćujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha.*“ (Mat. 28, 19.) Ta zapoved je imenitna, kajti brez nauka, brez vere in brez krsta v imenu Očeta in Sina in sv. Duha ga ni zveličanja. Čast bodi trikrat sv. Bogu, da smo vsi tukaj zbrani podučeni v sveti veri, in krščeni v imenu sv. Trojice. Pa ljubi v Kristusu! da smo podučeni v pravi veri, da smo krščeni v imenu Očeta in Sina in sv. Duha, to nam v zveličanje še ne bi zadostovalo. Potrebno je, da se prave častivce Boga Očeta in Sina in sv. Duha tudi v djanji skazemo. Potrebno je, da tako delamo in govorimo, kakor se sinovom Boga Očeta, učencem Jezusa Kristusa in zvestim pričam sv. Duha govoriti in delati spodobi. Da vero z ljubeznijo, češčenje božje s svetostjo življenja razodevamo, to je naš poklic, naša dolžnost. Da bi le vsi to dolžnost spoznali in jo tudi spolnovali. S to željo začnem govoriti, kar današnji praznik zapoveduje. Povedati vam pa hočem besede, ktere vam bodo v tolažbo, poboljšanje in potrjenje.

Na svetu živi mnogo pobožnih ljudi, kateri, da-si imajo čisto vest, vendar prav veseli biti ne morejo, ker imajo veliko britkosti pretrpeti; tem zakličem: Srčni bodite vsi pobožni, saj imate Očeta v nebesih, kateri vas potolažiti zamore in tudi hoče. Na svetu živi

mного predrznih grešnikov, kateri pozabijo na svojega Boga in na svojo dušo. Tem rečem; spreobrnite se k svojemu Bogu, saj imate prijatelja v nebesih, kateri je iz ljubezni do vas umrl; imate pa v njem tudi Sodnika, kateri bo vse hudobne ostro kaznoval. Na svetu živi mnogo ljudi, kateri so skesanega srca, kateri bi se radi poboljšali, pa obilne skušnjave jih premotijo, da grešé in tem imam povedati: Zaupajte v Boga, saj je sv. Duh, kateri vas zamore in hoče potrditi. To je trojni klic današnjega preveselega velicega praznika: 1) tolažba trpečim, 2) pokora grešnikom, 3) pomoč vojskujočim se.

Naj nas blagoslovi Bog Oče, Sin in sv. Duh, da nam bo to premišljevanje v dušni blagor!

I.

Naj si bode človek bogat ali reven, visokega ali nizkega stanu, naj bo pobožen ali hudoben, gotovo ga večkrat težave obiščejo. Te težave so ali huje ali manj hude. Kadar se človeku hudo godi, pa pomoči in tolažbe išče. Kje se pa najde tolažba? Hudobni človek prav za prav tolažbe nikjer najti ne more. V sebi tolažbe ne najde, ker mu vest razne pregrehe očita in ga po dnevi in po noči vznemiruje; ne more najti tolažbe pri drugih ljudeh, kajti le-ti sami iščejo, da bi jih kdo potolažil. Hudobni pa tudi pri Bogu ne more najti tolažbe, vsaj, dokler je v hudobiji, je božji sovražnik. Za pobožnega pa je tolažba, in sicer prava tolažba. Pobožni najde tolažbo v sv. veri. Vsim pobožnim, z raznimi nadlogami stiskanim danes kličem: Srčni bodite! Očeta imate v nebesih, kateri vas potolažiti hoče, zamore in vas bo tudi potolažil, ako le hočete odpreti srca svoja njegovi tolažbi.

V prvem trenutku kake velike težave je sicer človek ves razbegan, ne vé, kam bi se obrnil. Pa njegovo oko kmalo v pravi kraj pogleda. On išče roke, za katero bi se prijel. In najde tako roko. Roka ta je roka nebeškega Očeta. Ta roka posuši solze, ona položi tolažilno mazilo na ranjeno sree. Blagor nam, ako se te roke oklenemo, gotovo bomo potolaženi.

Znano nam je, da imamo Očeta v nebesih, kateri za naše težave vé, kateri je za nje že pred stvarjenjem sveta vedel. Bog vse vé, toraj so mu tudi naše težave znane. Zatoraj misli si v žalost zatopljeni človek: Bog vé za moje težave. Bog je vedel, da bo meč bolečin Marijino srce prebodil, toraj vé tudi za meč, kateri je moje sree z žalostjo ranil. Bog je vedel, kako hudo bo očaku Abrahamu pri sreč,

ko bo svojega sina na goro peljal, da bi ga v žgavni dar zaklal, toraj tudi vé, kako je nam pri srečju, kadar smrt od nas loči mater, očeta, sestro, brata, prijatelja. Nebeški Oče je dobro vedel za strašno uro, v kateri bo njegov ljubljani Sin klical: „Moj Bog! Moj Bog! zakaj si me zapustil?“ Toraj vé tudi za našo notranjo, skrito bolečino in žalost. Vse naše bolečine so odkrite pred vsegavednim očesom božjim. Bog Oče pozna vse zdihljeje, vse solze tužnega sreča. Človeku je že to v veliko tolažbo, ako najde prijatelja, kteremu more zaupljivo vso svojo srčno bolečino potožiti. Tudi nam je v tolažbo, ker poznamo srce dobrega Očeta, ktero za naše težave vé, še preden mu jih potožimo. Ta naš ljubi Oče nam pošilja težave iz modre, previdne ljubezni. Tudi to nam mora biti v tolažbo. Trpljenje nam naklada ljubezen božja. Saj Bog je ljubezen. Naj se nam to tudi čudno, nerazumljivo dozdeva, pa česar ne vidimo in ne razumemo, moramo verovati; upati, pričakovati moramo, česar še nimamo. Oče le oče ostane, če otroku tudi vsega po volji ne stori. Otroku trpi, pa na očetovo ljubezen mora se zanašati, ker v očetovo srce ne vidi. — Naš Bog nam je najboljši Oče. In Bog nam Oče ostane, če tudi mi trpimo. Pri vseh rečeh se razodeva ljubezen nebeškega Očeta. Trpljenje čutimo, v očetovo ljubezen pa verujemo. Brez volje nebeškega Očeta se peresce na drevju ne gane, se črviček v prahu ne premakne, ne pade vrabec s strehe. Ali bo morebiti nam, ki smo najimenitnejše stvari, kelih trpljenja kterikrat podan brez volje nebeškega Očeta?

Kako pa zamore ljubi Bog svojega dobrega, pobožnega otroka v trpljenju gledati in mu trpljenja ne odvzame? Na to vprašanje zamore le ljubi Bog odgovoriti. Bog vidi, česar mi ne vidimo; on nas ljubi, ko se tega ne nadjamo, on nas blagoslovlja, ko mi mislimo, da nas tepe. Zatoraj tudi v največjih težavah ljubezen božjo molimo. Mesto tožiti ali preiskovati, kake namene utegne Bog pač z nami imeti, ko nas s težavami tepe, raje recimo: Bog nas ljubi; tudi kadar se nam zdi, da nas tepe, nas ljubi.

Nebeški Oče vse težave, ktere morajo pobožni trpeti, v njih blagor obrača. Premisljiva vredna beseda je sv. Pavel spregovoril: „*Njim, kteri Boga ljubijo, vse k dobremu služi.*“ Ako hočejo zidarji hišo pozidati, morajo si narediti odre, postaviti stebre, da se zidovje vzdiguje in hiša zgotovi. Tako se tudi nam hiša večnega veličastva v nebesih s stebri in podporo težav in nadlog zida. Res je trpljenje grenko, pa sad trpljenja je sladek. Po prestanem najgrenkejšem trpljenju je šel naš Gospod Jezus v večno veličastvo, tako tudi nam ne

kaže nič drugega, kakor grenkost uživati zdaj, da bomo kedaj s sladkostjo napolnjeni. Ko bi nam bila prihodnost odprta, videli bi, kako veseli konec ima trpljenje, videli bi, da, kar se nam najgrenkejšje zdi, je največa dobrota, in kar najbolj boli, je najbolj zdravo. In ko bi mogli svetnike v nebesih poslušati, bi slišali, da se oni bolj za trpljenje nego za veselje Bogu zahvaljujejo. Ko bi nam bilo dano, pogledati v srce nebeškega Očeta, v to srce, ktero je kraljestvo in zapopadek ljubezni, o kako bi bili potolaženi. Rekli bi: Tepe nas Bog, pa nezmerno nas ljubi. To je prvi klic današnjega praznika.

II.

Spreobrnite se, vi hudobni grešniki, vrnite se k Bogu; imate prijatelja v nebesih, kateri je za vas umrl, pa imate tudi Sodnika v nebesih, kateri bo vsacega po njegovih delih poplačal — kliče tudi današnji praznik.

Jezus, naš Gospod, je iz ljubezni do nas na svetem križu umrl; in njemu je Oče izročil vso sodbo in on bo svet pravično sodil. Kogar ljubezen ganiti ne more, naj ga gane strah.

Jezus je umrl — umrl iz ljubezni do nas. V Jezusovi smrti nahajamo veliko skrivnostnega, kar telesni človek umeti ne more. To pa ni skrivnost, marveč prava, očitna resnica je, da je Jezusova britka smrt — dar ljubezni. O kolikokrat nam sv. evangelij to zatrjuje: *Nihče nima večje ljubezni nego on, kateri da življenje za svoje prijatelje.* In tako je Jezus storil; zato govori: *Jaz dam življenje za svoje ovce.* In njegov učenec sv. Janez piše: *V tem spoznavamo ljubezen, da je svoje življenje za nas dal.* Jezusova ljubezen se prav dobro tudi iz besed sv. Pavla spozna, ko govori: *Ali ni Kristus, ko smo bili še slabi (vsi grešni), v odločenem času za hudobne umrl?* (Rim. 5, 6—8.) Za pravičnega namreč komaj kdo umrje; za dobrotnika bi morebiti hotel kdo umreti. Pokaže pa Bog svojo ljubezen proti nam, ker je, ko smo še grešniki bili (v odločenem času), Kristus za nas umrl. Pa Jezus, kateri je iz ljubezni do nas umrl, nam s svojo smrtjo ni dal pisma, s katerim bi nam bila prostost dana, delati kar hočemo, ali grešiti, kakor bi se nam poljubilo. On je umrl za nas, da bi mi grehu odmrli in zanj živeli. Umrl je za nas, da bi mi k boljšemu življenju vstali.

Zatoraj aposteljni niso nikjer pridigovali: grešniki le grešite, saj je Kristus umrl za vas; temuč govorili so: Kristus je za nas umrl, zatoraj delajte pokoro in prejmite odpusčenje grehov, ktero se

vam v njegovem imenu ponuja, in nikar ne grešite več. Ali kakor sv. Janez govori: *Ni li Kristusova kri tekla, da bi nas grehov očistila?* Ali pa zamoremo biti čisti, če se z grehi še bolj omadežujemo? Ker je Jezus iz ljubezni do nas umrl, prosimo ga, da bi ogenj ljubezni njegove napolnil naša srca, in da bi ljubezen do ljubega Jezusa, našega pravega Boga, vse malike iz srca pregnala, da bi prešel napuh, nevošljivost, jeza, nečistost in vse drugo, kar je pregrešnega, in da bi naše srce le eno ljubezen poznalo — ljubezen do njega, kateri je iz ljubezni do nas na sv. križi umrl.

Ako pa grešnikovega srca Jezusova ljubezen ne premaga in ga iz grešnega spanja ne zbudi, naj ga vendar Sodnikova pravica predrami in pretrese. Ako se človek sodnega dneva boji, to sicer še ni nikakoršna čednost, vendar je pa bolje, da ga strah prevzame in da od grehov neha, kakor da bi grešno življenje predrzno nadaljeval. To pa stori strah pred pravičnim sodnikom.

Kedaj bo sodba, za to je dan že odločen. In sicer Bog sam je ta dan odločil. Mi tega dneva še ne poznamo, ga tudi prestaviti ne moremo, da bi prišel poprej ali pozneje. Prišel pa bo ta dan, to je gotovo. Kakor gotovo smo bili rojeni, tako gotovo bomo tudi sojeni. Odločen je tudi sodnik. Oče je Sinu vso sodbo prepustil. On, ki je nekdan v betlehemskelem hlevu kot malo Detice ležal, prišel bo enkrat v velikem veličastvu kot sodnik, On, ki je nekdan grešnike sprejemal, z njimi jedel, jim grehe odpuščal, bo enkrat vse trdovratne grešnike v večno pogubljenje pahnil. On, ki je na križu kot hudodelnik visel, bo enkrat vse, kateri hudo delajo, zaradi njih hudih del obsodil in pahnil v večni ogenj. — Določena je tudi že postava, po kateri bo Jezus svet sodil. Sodil bo po pravici. Vsak bo po svojih delih sojen. Težava in strah čez vse duše, ktere hudo delajo; čast in veselje vsim, kateri dobro delajo. Pred Jezusom sodnikom raznost osebe nič veljave ne bode imela. Če je bil kdo bogat ali reven, imenitnega ali zaničevanega stanu, to ne bo nič vplivalo na tehtnico Sodnikovo. Tedaj dan, sodnik, postava pravice, je za vse, za misli, besede, želje in djanja ljudi. Sojena bo vsaka nepotrebna beseda. Vse, kar je skrivno, bo očito. Sodba, ktero bo Sin božji izrekel, imela bo veljavo za večnost, nihče je preklical ne bo.

Dragi v Kristusu, nimam in ne poznam evangelija družega, kakor tistega, ktere ga je Jezus na svetu učil. Po tem evangeliju se bo pa grešniku slabo godilo. Zatoraj grešnik, ako te Jezusova ljubezen ne spreobrne, naj te vsaj strah pred sodbo na pot pokore pripelje.

III.

Tretji klic današnjega praznika je: Zaupajte v Boga vi, ki se vojskujete! Te besede rečem njim, kateri se zoper skušnjave vojskujejo, pa jih nekterikrat premagajo, da v greh zabredejo. Vojska vaša je huda, to vem, in vam dela velike preglavice. Dveh reči se posebno boji vsakdo, kateri se vojskuje: če je namreč sovražnikov, s kterimi se mu je vojskovati, veliko in če so močni, in pa če je bil že kterikrat ali celo večkrat premagan. Tak se ne zanaša na svojo moč in si ne upa sam v boj, ampak si močnega pomočnika in zaveznika išče. Tudi vi ste v taci skrbeh; sovražnikov ima vaša duša obilno in nevarni so; še bolj vas plaši žalostna skušnja, da ste bili že tudi premagani, znabiti večkrat premagani. Na svojo lastno moč se nič več ne zanašate, in prav imate; kdo bi z lastno močjo hudo nagnenje in nevarnosti, ki od drugod prihajajo, vse premagal; ako si tega sv. Pavel ni upal, kako bi se mi upali, ki smo tako slabotni?

Vendar bodite potolaženi v svojih dušnih skrbeh, vsegamogočnega pomočnika imate. Sv. Duh vam zamore moč dati, le prosite ga ponižno. Sv. Duh je, kateri ljubezen božjo v srce vliva. Kdor ima ljubezen, se ne bo samo vojskoval, on bo tudi zmagal, — močna kakor smrt je ljubezen. Kar sami ne moremo, premoremo z gnado sv. Duha.

Zatoraj srčni bodite vi, ki se vojskujete, vi, ki imate trdno voljo, zveličati se. Prosite sv. Duha pomoči, dodeljena vam bo. Vojskujte se pod njegovo brambo, in vaša zmaga je gotova, kajti od dne do dne bote močnejši postajali. To, kar vam govorim, ni moj nauk, nauk sv. Pavla je, kateri ga je od samega Jezusa Kristusa prejel. Po tem nauku so do zdaj vsi pravi kristijani ravnali, in res so v moči svetega Duha močni postali. Ravnajte se po njem tudi vi in ne nehajte prositi sv. Duha za dar moči; če si ta dar sprositate, je zmaga vaša gotova.

Da bi pač trojni klic današnjega praznika prav razumeli, ga urno sprejeli in zvesto spolnovali, v kratkem času bi se predruščili. Bili bi v težavah bolj potrpežljivi, greha bolj čisti, v dobrem bolj trdni. Ako do zdaj tega trojnega klica nismo zvesto poslušali, poslušajmo ga odslej. Spolnujmo ga. Tako bomo Očeta, od kterega vse dobro pride, Sina, po katerem vse dobro pride in sv. Duha, v katerem vse dobro pride, bolj in bolj spoznavali in blagoslov, kterega sv. Pavel izgovarja, se bo spolnil: *Milost Gospoda našega Jezusa Kristusa, ljubezen Boga Očeta in edinost sv. Duha bodi z vami vsemi.* Amen.

Praznik presv. rešnjega Telesa.

Današnja procesija — častna pot.

Vse moje je tvoje. Jan. 17, 20.

Veličastni in častitljivi so obredi, s katerimi sv. katoliška cerkev obhaja svojo sveto službo in s katerimi praznuje svoje cerkvene praznike. Ne da se tajiti, da ima vnanja služba božja velik vpliv na človekovo sree; vnanja služba božja s svojimi sv. obredi močno pretresa človekovo srce in ga navdaja z mnogimi svetimi mislimi in občutki; lepota vnanje službe božje povzdiguje in ogreva človekovo sree, da se vsaj v onem trenutku odtrga od zemeljskega in si želi priti v one nebeške prostore, v katerih se obhaja prava večna služba božja; v očitni vnanji službi božji vgleđa marsikteri mlačež pobožne kristijane, ki v vsi ponižnosti molijo svojega Boga in njegovo srce se ž njimi vnema za enako pobožnost; in marsikteri v takem svetem trenutku, ktereга bi pač po pravici smeli imenovati klic božji, v nekaki sveti gorečnosti sklene, od zdaj na dalje zvesto Bogu služiti. Gledé vnanjih svetih cerkvenih obredov smemo po vsi pravici reči, da o njih še posebej velja prislovica: „Beseda gine, zgled prešine“.

Med take vnanje, očitne slovesnosti, kakoršne obhaja sv. katoliška cerkev, štejemo tudi procesijo sv. rešnjega Telesa dan; ta procesija je izmed vsih cerkvenih procesij najlepša, najčastitljivša, ki pa tudi v sebi hrani najglobokejši pomen.

V spodbudo, da homo danes to procesijo spodobno in pobožno, ter nje vredno po namenu naše dobre duhovne matere, sv. katoliške cerkve, obhajali, hočem vam nekoliko spregovoriti o procesiji današnjega dneva; in sicer pojasniti vam hočem resnici, da procesija na dan sv. rešnjega Telesa je: 1) častna pot za Jezusa; 2) častna pot za kristijana.

I.

Znano vam bo, da začetek slovesne procesije na dan sv. rešnjega Telesa izvira nekako iz božjega razodenja; Bog sam namreč je pobožni devici, nuni, zdaj svetnici, sv. Julijani, v 13. stoletji v prikazni razodel, da enega praznika v katoliški cerkvi med letom še manjka. Sv. cerkev je to sveto zadevo modro preudarila in res tudi vpeljala današnji praznik ter zapovedala ta dan očitno procesijo po

mestih, trgov, vaseh, po polji, pri kateri naj se z Najsvetejšim blagoslov deli. In ta procesija, rekel sem, pri kateri se nosi najsvetejše rešnje Telo, je častna pot za Jezusa.

V kakem pomenu neki?

Jezus Kristus, Bog, se je včlovečil, človek je postal. Kaj je bilo včlovečenje, rojstvo, njegovo življenje in njegova smrt na zemlji družega, kot veliko, da! največje poniževanje! Nebo in zemlja ne more dovelj strmeti, angelji in ljudje se niso v stanu dosti načuditi, ko gledajo toliko nedopovedljivo poniževanje svojega Boga.

In kaj je Jezus vžival, kakšno plačilo je prejemal za vse svoje toliko ljubeznjivo ponižanje?

Spomnimo se krščanskega nauka in pogledjmo nekoliko v Betlehem, v Nazaret, v Jeruzalem in v tih svetih in nam kristijanom najbolj dragocenih krajih bomo videli Jezusovo plačilo. V Betlehemu so neusmiljeni Betlehemčani Jezusu prenočišče odrekli in podali mu uborne jaslce za zibelko; v Nazaretu se je s svojimi nebeškimi vse-mogočnimi rokami trudil in si ž njimi služil vsakdanjega kruha; v Jeruzalemu so ga njegovi rojaki zaničevali, preganjali, vjeli, pred sodbo peljali in ondi tirjali smrtno obsodbo, ko da je bil največi hudodelnik in slednjič tudi res pribili ga na sramotni les sv. križa.

Ah! koliko novo poniževanje! In kako sramotno povračilo za toliki čudež ljubezni Jezusove!

Na dalje. Jezusa so judje res umorili po telesu; on pa je po svoji moči iz groba vstal in glej novo čudo božje ljubezni — tudi po svojem odhodu k nebeškemu Očetu še vedno hoče med nami prebivati! Ljubezen do nas, njegovih otrok, iznajde zavoljo tega v njegovem božjem srečju novo neslišano poniževanje; v podobo kruha se skriva in v tej podobi hoče vedno med nami ostati. Pri zadnji večerji je storil ta „največi čudež“ (Tom. Akv.), in zdaj prihaja vsaki dan v katoliških cerkvah na mašnikovo besedo iz nebes v našo solzno dolino in ostaja ter prebiva med nami v tabernakeljnu v zakramentu presv. rešnjega Telesa. Kolikor je mašnikov, toliko ljudem je pokoren božji Sin Jezus Kristus.

In kakšno plačilo prejema in vživa ljubi Jezus zopet za to svoje toliko poniževanje pri kristijanah?

Odkritosrčni si bodimo in ozrimo se nekoliko v sé in nekoliko okoli sebe ter vgleдали bomo povračilo, kakoršno Jezus le pogosto in preobilno prejema od kristijanov za to novo poniževanje.

In kakšno je toraj to plačilo?

V svojo žalost in sramoto moramo spoznati, da smo pogostokrat tudi mi nekako podobni onim grdim, nehvaležnim judom. Ah! koliko časa nam mnogokrat ostaja čez potrebo, na razpolaganje, in kako dobro bi ga lahko obračali! Kako lahko bi mnogokrat stopili v hišo božjo in obiskali v tabernakeljnu stanujočega Jezusa! Toda, ah! kolikrat Jezus čisto sam ondi biva, kjer čuje nad nami in moli za nas! Kako redkokrat se nam zljubi, obiskati ga, ko vendar on tako pristréno želi našega obiskanja, da bi nas obdaroval z nebeškimi darovi ter nas obogatil z zakladi za večno življenje! — Mnogokrat ravnamo nekako tako, ko da bi nam za Jezusa nič mar ne bilo; tako malo se zmenimo zanj, kakor za kakšno malovredno stvar, ki je za nas brez veljave in koristi; svojega največjega dobrotnika pozabimo, preziramo. Tudi taki so med kristijani, ki celo takrat, ko jim je pod smrtnim grehom zapovedano priti v hišo božjo k Jezusu, od njega izostajajo in se ne zmenijo za njegovo obiskovanje. Ah! so med kristijani tudi taki, katerim je posvetna družba čez vse prijetna; družba z Jezusom pa čez vse dolgočasna, zoprna!

Ah! ah! ali ni tako ravnanje in obnašanje od strani kristijanov novo, veliko — preveliko poniževanje za Jezusa? O gotovo, da!

Ako mi to dvojno poniževanje Jezusovo premišljujemo, — eno, ktero je sam radovoljno sprejel, in drugo, ktero od kristijanov neradovoljno prejema; — in ako premislimo, da je Jezus naš Bog in Gospod: ali ne bomo spoznali, da se pač spodobi, da sv. cerkev po svoji moči poskrbi, da bi se Jezusu za toliko veliko poniževanje vendar v zahvalo in v zadostenje skazovala spodobna čast? Saj ona, njegova nevesta, predobro pozna njegovo besedo, s ktero toži zaradi nehvaležnosti svojih otrok, rekoč po preroku: „*Ako sem jaz vaš Gospod, kje je moja čast?*“

In glejte, predragi! ravno z današnjim praznikom in s procesijo današnjega dneva hoče sv. cerkev svojemu ženinu Jezusu Kristusu skazati spodobno čast in slavo; nekaj v zahvalo za ono poniževanje, ktero je on sam radovoljno sprejel; nekaj pa v zadostenje za ono poniževanje, ktero prejema neradovoljno od mlačnih in zanikernih kristijanov. Zatoraj vzame danes sv. cerkev svojega ženina Jezusa Kristusa iz njegovega stanovanja in ga nosi po prostem ter vabi svoje otroke, katoliške kristijane, naj se vsi, vsi ž njo zedinijo in skupno ter očitno časté milega in toliko ponižnega Jezusa. Katoliški kristijani tudi vbogajo svojo duhovno mater in tudi vse kraje, kjer se ziblje procesija in kjer Jezus v procesiji memo gre, olepšajo po vsi svoji moči.

Radovoljno je stopil Jezus k nam na zemljo, angelji so radostno pozdravljali njegov prihod, veselo ga tudi mi danes pozdravljamo, ko zapusti altar in se nam pridruži v slovesni procesiji; Betlehemčani so mu odrekli ne le čast, ampak tudi najpotrebnišo postrežbo, mi kristijani mu pa današnji dan skazujemo in razodevamo vso po našem mogočo čast in spoštovanje; v Nazaretu se je Jezus trudil zavoljo nas z vsakdanjim delom, in mi kristijani se danes trudimo z olepševanjem in okinčevanjem za njega; v Jeruzalemu so njegovi rojaki klicali: „križaj ga! križaj ga!“ in mi kristijani ga častimo s pobožnimi molitvami in z veselim svetim petjem; judje so klicali: „Njegova kri naj pride nad nas in nad naše otroke!“ mi pa ga s ponižnim srcem prosimo, naj pride njegov nebeški blagoslov nad nas, naša polja in naša opravila; po širokem svetu je veliko krivovercev in brezvercev, ki se za Jezusa v presv. Zakramentu nič ne zmenijo, ali ga celo sovražijo, mi pa očitno spoznavamo, da Jezus v presv. Zakramentu je naš največi zaklad na zemlji in smo pripravljeni živeti in umreti zanj; celo izmed katoliških kristijanov se mnogi sramujejo za Jezusom hoditi, mi pa danes z najslajšim veseljem spremljamo Jezusa, svojega najvikšega Kralja, svojega Boga!

Ah! predragi v Gospodu! ako si mi od te strani ogledujemo procesijo današnjega dneva, ali ne vidimo v resnici v njej nekaj veličastnega, ali ni v resnici to častna pot za Jezusa? O gotovo častna, prečastna pot za Jezusa je današnja procesija, ko se v brezštevilnih krajih sveta milo ozira njegovo božje oko na tisoče svojih zvestih ovčic, ki ga z veselim in pobožnim srcem častijo in slavijo ter po svoji moči povračujejo dolžno zahvalo in potrebno zadostovanje za dvojno njegovo poniževanje.

II.

Rekel sem pa, da procesija današnjega dneva je tudi častna pot za katoliškega kristijana. Je li res? V katerem pomenu pač?

Le pogledjmo nekoliko v sv. pismo in ondi bomo našli odgovor na to vprašanje.

Pri sv. evang. Janezu (17, 20.) pravi Jezus Kristus: „*Vse moje je tvoje!*“ Te besede Jezusove smemo pač po pravici tako umeti, da vse, karkoli Jezus ima in vživa, vse to hoče on deliti s svojimi brati in s svojimi sestrami: z nami katoliškimi kristijani; toraj po teh besedah hoče tudi nam podeliti, kar sam ima; hoče toraj, da bi bila procesija sv. rešnjega Telesa dan, ki je njemu v toliko čast in slavo, tudi nam v čast in slavo. Kako pa v čast in slavo?

V skrivnem razodenji (14. pogl.) nam sv. evangelist Janez, govoreč o nebeški slavi in lepoti in dobroti, pripoveduje, da je videl, kako se ondi Jagnje božje sprehaja in hodi po nebeških prostorih; pa ne hodi sam, ampak device ga spremljujejo, kamorkoli gre. Iz tega je razvidno, da so najbliže božjemu Jagnjetu nedolžne duše, ktere se na zemlji z nespodobnostjo niso pregrešile. Pa ne samo nedolžni, ampak tudi spokorni se zbirajo okrog Jezusa, ker apostelj tudi govori *o tistih, ki so prišli iz velike nadloge in so oprali svoja oblačila in jih obelili v krvi Jagnjetovi*. (Raz. 7, 14.) In ko nam natančneje popisuje nebeško veselje, ki ga je videl v zamaknenji, pripoveduje zdaj, kako izvoljeni hodijo za Jagnjetom, zdaj spet, kako stojijo okrog njegovega sedeža, kako molijo in pojejo, da so belo oblečeni, da imajo palmove veje v rokah itd. Kajne, tudi vam se zdi, da smemo tako nebeško radovanje imenovati nebeško procesijo?

Kakor po nebeških neprenehoma, enako pa po zemeljskih prostorih hodi Jezus Kristus današnji dan; ne sicer v nebeškem veličastvu, vendar v toliki časti in slavi, kakoršno moremo pripraviti ubogi zemljani. Kakor po nebesih, ravno tako tudi tukaj na zemlji ne hodi sam; tudi noče sam hoditi; ampak med nami in z nami hodi; kakor ga smejo spremljati presrečni nebeščani, tako dovoli tudi nam, da ga spremljamo. Povedal sem pa že, kdo da so tisti, ki po nebesih Jezusa spremljajo; prijatelji Jezusovi so vsi tisti, ali taki, ki so vedno njegovi prijatelji, ali pa si v zakramentu sv. pokore zopet njegovo prijateljstvo zadobili; le svojim pravim prijateljem dovoljuje tako čast; sovražnikom svojim pa ne dopusti pota k sebi in ne dopusti, da bi ga spremljali in pri njem bili v nebeških sladkostih.

Ako torej to po sv. pismu opisano nebeško procesijo pripodobimo naši procesiji na dan sv. rešnjega Telesa, potem prašam: Kdo, predragi v Gospodu! kdo smo mi, mi, katerim nam ljubi Jezus dovoli, da ga današnji dan spremljamo po potu, po katerem on hodi in se sprehaja med nami? in nam svoj sveti blagoslov deli? — Ah! kdo drugi, ko prijatelji, ko ljubljenci Jezusovi smo; ljubljenci v resnici, ker le takim dovoljuje, da hodijo za njim po nebeških prostorih.

Glejte torej, predragi v Gospodu! za nas veselo stran današnjega dneva in današnje procesije! Procesija presv. rešnjega Telesa nam je nekaka predpoda one procesije, ktere se bomo po popolnem očiščenju v krvi Jagnjetovi vso večnost vdeleževali v nebeških prostorih, potem, ko nas bo Jezus vvrstil med svoje izvoljene in nas deležne storil svoje slave, rekoč vsakemu posebej: „*Vse moje je tvoje!*“

Pač smemo ponosni biti in v veliko čast si šteti, da nam je dovoljeno Jezusa, nebeškega kralja spremljati in že zdaj kolikor toliko službo angeljev in svetnikov opravljati, kateri od obličja do obličja gledajo in spremljajo njega, ki ga mi vidimo le v podobi belega kruha, — kateri že čutijo in uživajo tisto srečo v njegovi pričužnosti, katero mi še le zaupno pričakujemo. Noben dan v letu nismo nebeškim prebivalcem tolikanj podobni, kakor danes. Če se že vsako nedeljo in vsak drug praznik imenuje dan Gospodov, ko pridemo le v cerkev počastit in molit svojega Gospoda, kaj hočem pa reči o današnjem dnevu, ko Gospod sam zapusti cerkev in hoče v sredi med nami biti, ko gremo v slovesni procesiji po ulicah, po potih med polji in travniki!

Bodi toraj prirčno pozdravljen, zlati dan, prelepi praznik sv. rešnjega Telesa! dragi dan, ki nam tako sladko in resnično k sreču govoriš, ne z besedo, ampak v djanji z Jezusom, da smo prijatelji nebeškega Jagnjeta! Kako v živo nas spominja tvoja preradostna slovesnost, zvonjenje, glasno prepevanje, s cveticami, z mlaji in zelenjem olepšane pota in hiše . . . tistega rajskega veselja, ki nam ga je Zveličar v nebesih pripravlil!

Ko sem vam tako v kratkem obrisu pojasnil, kolika čast in slava odmeva v današnji procesiji Jezusu, in kolika čast ter sreča tudi nam, naj pa rečem še za sklep, da prijatelji in ljubljenci nebeškega Jagnjeta pa bodemo ostali le, ako se bomo te časti vredne skazali. Proč toraj pri procesiji z vsim posvetnim, nečimernim! Vse lepотиčje, kakoršno bo danes gledalo naše oko po potih, po hišah, v obleki, v hiši božji, vse, vse to lepottičje naj nikar ne moti nam očesa in srca; vse to minljivo in začasno lepottičje naj gorko govori k sreču tudi nam, kakor je prvim kristijanom vnanje lepottičje govorilo in klicalo njim k sreču, „da v lepem soglasji z vnanjo lepotijo se mora zvesto vjemati notranja lepota srca.“ S ponižnim, svetim, zbranim duhom pojdemo za procesijo in goreče prosimo Jezusa, da naj nas potem on spremlja vedno po vsih potih našega zemskega življenja tako, da bomo pri sodbi njega vredni spoznani in k nebeški procesiji povabljeni. Amen.

Janecz Kobilica.

Druga nedelja po binkoštih.

Duhovno obhajilo.

Neki človek je napravil veliko večerjo
in jih je veliko povabil. Luk. 14, 16.

Zares grda in neodpušljiva bila je nehvaležnost gostov, kateri, od gospodarja prijazno povabljeni, niso hotli priti k pripravljeni večerji, ter so se z ničevimi vzroki izgovarjali. Še večja in grša je pa nehvaležnost onih kristijanov, kateri priti nočejo k nebeški večerji, od Sinu božjega pripravljeni, k večerji, po kateri Jezus Kristus s svojim mesom in s svojo krvjo nasituje in napaja človeške duše, pri kateri se človek popolnem sklene in zedini s svojim Zveličarjem, pri kateri prejme zastavo večnega življenja. Sv. obhajilo je ta nebeška večerja, h kateri so vsi kristijani povabljeni, ktere se pa tudi veliko kristijanov brani, češ, da nimajo časa, da je niso potrebni ali pa celo, da jih je sram, k njej pristopiti. Dolžnost vsacega kristijana je, da gre vsako leto najmanj enkrat in sicer o velikinoči k sv. obhajilu. Ta dolžnost je tako sveta in neodpušljiva, da, kdor bi je iz zanikernosti ne spolnil, ima zato smrtni greh in samega sebe izobči iz čede Jezusove. Dobro, hvalevredno, neizrečeno koristno in želja sv. cerkve pa je, da se gre večkrat na leto k sv. obhajilu; čem pogostniše se more to vredno zgoditi, tem boljše je za človeka.

Ne mislim pa danes govoriti od zakramentalnega obhajila, t. j. od obhajila, pri katerem obhajaneec v resnici prejme Jezusa Kristusa v najsvetejšem zakramentu. Govoriti hočem marveč od tako imenovanega duhovnega obhajila, ktero je tudi velik pripomoček krščanske popolnosti, ktero se pa navadno še bolj opušča, kakor pravo obhajilo. Kaj je duhovno obhajilo? Zakaj je dobro večkrat ga opravljati? Kako naj se opravlja? To vam hočem pojasniti v današnjem govoru. — Naj nam vsem s svojo milostjo pomaga Jezus Kristus, kralj ljubezni v presv. zakramentu, da bomo to, kar bomo slišali, tudi v djanju spolnovali.

Duhovno obhajilo je živa vera v Jezusa Kristusa v najsvetejšem zakramentu, sklenjena z gorečo željo, ga prejeti in ljubeznipolno duhovno življenje z njim, kakor bi ga bili res prejeli. — Pred vsem

mora biti tedaj vera v Jezusa Kristusa; zakaj, kdor ne veruje ali tudi le dvomi, da je Zveličar resnično pričujoč v zakramentu presv. rešnjega Telesa, tisti po njem tudi hrepeneti ne more. Ta vera mora biti živa, tako, da je človek popolnem prepričan pričujočnosti Jezusove v zakramentu ljubezni. Z živo vero pa mora sklenjena biti goreča želja Jezusa prejeti, kterega pa ravno v tistem trenutku zavoljo raznih zadržkov prejeti ne moremo. In to živo hrepenenje po Jezusu bode storilo, da se bomo v duhu, v ljubezni nekako združili z njim, tako bode nastala neka posebna duhovna zveza, duhovna sklenitev med nami in Zveličarjem, akoravno v resnici in v djanju nismo sklenjeni z njim. Čem bolj živa je ta vera v Jezusa pričujočega v presv. zakramentu in čem večje je hrepenenje po njem, tem tesnejša je tudi ta duhovna zveza, zveza ljubezni, tem pristrčniše ga človek v svojih mislih in željah tako rekoč objame, tem vredniše in popolniše je tedaj tudi duhovno obhajilo.

To duhovno obhajilo sv. cerkev in duhovni učeniiki tolikanj priporočajo. V tridentinskem zboru je sv. mati katoliška cerkev željo izrekla, „*da naj bi verni pri vsaki sv. maši duhovno obhajilo opravili in s tem v obilniši meri deležni postali dobrot in milost sv. maše.*“ (Cone. Trid. 22, c. 6.) Sv. Alfonz Ligvorijan pa celo opominja, da naj vsak, ki hoče v ljubezni do Jezusa rasti, najmanj enkrat na dan na duhovni način prejme sv. obhajilo, pri vsakem obiskovanju sv. rešnjega Telesa, kakor tudi pri vsaki sv. maši; še bolje pa je, pravi, če se to trikrat zgodi med sv. daritvijo, v začetku, v sredi in k sklepu. — Vsega tega opominjevanja pa treba ni tistim, ki imajo pravo gorečo ljubezen do Jezusa v svojem srcu. Ljubezni je lastno, da ljubijoče se osebe nekako združuje, tako, da take osebe hočejo vedno skupaj živeti in se tudi le takrat srečne čutijo, kadar skupaj prebivajo; kadar se pa to zgoditi ne more, vsaj hrepeni druga po drugi in čem večja je njih ljubezen, tem večje je tudi hrepenenje. Duša, ktera Kristusa v resnici ljubi, bi najrajše bila zmerom sklenjena z njim, toraj najrajše vsak dan sv. obhajilo prejela, ker pa to ni lahko mogoče, se je polastuje neko hrepenenje po Zveličarju, kterega bi rada prejela, s tem pa že opravlja duhovno obhajilo.

Ali je pa tudi koristno duhovno obhajilo? Ko bⁱ koristno in našim dušam zveličalno ne bilo, bi nam ga sv. cerkev gotovo tako ne priporočevala, bi ga tudi svete in pobožne duše tolikokrat ne opravljalale in bi tudi Kristus pri več priložnostih ne bil pokazal dopadajenja svojega nad tem obhajilom. — Že to je velik dobiček, da nas duhovno obhajilo pripravlja za vreden prejem

pravega obhajila, za prejem Jezusa Kristusa v zakramentu sv. rešnjega Telesa. Kdor večkrat opravlja duhovno obhajilo, čedalje bolj raste v živi veri v Jezusa Kristusa, zaupanje v njega se mu vedno bolj vtrjuje in njegova ljubezen čedalje prisrčniša prihaja. Kdor večkrat opravlja duhovno obhajilo, tudi večkrat svoje grehe prav iz srca obžaluje, se vadi v ponižnosti in v drugih lepih čednostih. To ravno je najboljša priprava k sv. obhajilu, ker to vse človeka prav posebno vrednega dela nebeškega gosta, Sinu božjega.

Z duhovnim obhajilom pa tudi posebne milosti zadobivamo. Ako hrepenenje po sv. krstu v nekterih okoliščinah zamore nadomestovati celo zakrament sv. krsta samega; ako ima popolno kesanje tako moč, da nam tudi brez spovedi pridobi odpuščenje grehov, kadar spovednika dobiti ne moremo in imamo srčno željo svojih grehov se spovedati zraven pa trden sklep, pri prvi priložnosti se jih tudi res pred spovednikom obtožiti; o ljubi moji, ali bi le hrepenenje po sv. obhajilu, hrepenenje po Jezusu Kristusu nam nobenih milost nakloniti ne moglo?! Sv. Alfonz uči, da pri duhovnem obhajilu skoraj ravno take milosti prejmemo, kakor pri pravem obhajilu, ako ga le dobro opravljamo. V dokaz navede ta svetnik iz življenja sv. Pavle naslednjo dogodbico. Nekega dne se božji Zveličar prikaže svoji zvesti služabnici, imenovani Pavli, držeč v rokah dve posodici, zlato in srebrno. Pavla strmi in ne vé, kak pomen imate ti posodici; zato reče Kristus: „V tej zlati posodi hranim tvoja prava, v srebrnej pa tvoja duhovna obhajila.“ Hotel je reči: Kakor je srebro za zlatom najdražja in najimennitnša ruda, tako so mi za tvojimi pravimi obhajili najljubša in najdražja tvoja duhovna obhajila. — Sveti Ivani od Križa je Gospod razodel, da jej pri vsakem duhovnem obhajilu enako milost dodeli, kakor pri pravem.

Celo ta izvanredna, nenavadna milost je bila nekterim svetim dušam že dodeljena, da, kadar so prav močno hrepenele po sv. obhajilu, ki ga pa zavoljo kakega zadržka prejeti niso mogle, so bile po čudoviti poti obhajane s sv. rešnjim Telesom, in so tako po duhovnem obhajilu vsled čudeža prejele pravo sv. obhajilo. Tako se bere od zveličanega Friderika iz reda sv. Avgušтина, da je enkrat opravljal duhovno obhajilo. Ko je ravno najbolj želel Jezusa prejeti, moral je na povelje viših iti v drvarnico. Brez ugovora je vbogal, akoravno bi bil veliko rajše šel k sv. obhajilu. Njegova pokorščina je bila čudovito poplačana. Med tem, ko je on v drvarnici drva cepil, zginila je iz roke mašnikove, ki je v cerkvi ravno obhajal, sv. hostija. Kakor se je pozneje skazalo, jo je angelj prinesel Frideriku v drvarnico in

ga ž njo obhajal. Prejel je tudi služabnik božji po duhovnem obhajilu na čudoviti način pravo obhajilo.

Predragi v Gespodu! ako se tudi pri vas tak čudež zgodil ne bode, opravljajte vsakako večkrat duhovno obhajilo; obilno milost boste prejeli, če druge ne, vsaj to, da boste vredniše pristopili k mizi božji.

Vprašanje je zdaj še, kako naj se opravlja duhovno obhajilo? Nič drugega ni treba kakor: Kesajte se svojih grehov, vнемajte ljubezen do Kristusa v svojem srečju, obudite pobožna čutila v svojem notranjem, zlasti imejte živo hrepenenje po Zveličarju in pobožne izdihljeje pošiljajte k njemu, ki prebiva v presvetem zakramentu. Hočem vam en izgled povedati. Marija Estela (Eustelle), mlada deklica, imenovana angelj sv. rešnjega Telesa, je imela tako ljubezen do Jezusa, da je večkrat opravljala duhovno obhajilo. „Zvečer pred štiridesetno molitvijo,“ tako sama piše, „ostala sem vsakokrat pri ljubem Zveličarju, ter sem kinčala oltar, na katerem se vsak dan za me daruje in s kterega me tolikokrat blagoslavlja. Ves čas so bile obrnjene moje oči na tabernakelj. Nisem si mogla kaj, da ne bi bila večkrat poklekovala in svojo glavo na oltar naslanjala, ter sem zdihovala sama pri sebi: O da mi ni dovoljeno, tabernakelj odpreti, kelih s sv. hostijami iz njega vzeti in ga na svoje srce pritisniti! S solzami bi ga oblivala in klicala: O nepoznani Bog! o nepoznani Bog! O mašnik Jezusov, kako srečen si ti, ki smeš sv. tabernakelj odpirati in posodo ljubezni, v kateri Jezus prebiva, tolikokrat z rokami prijemati! O da bi bilo tudi meni dovoljeno to posodo na moje srce pritisniti, moje srce pa odpreti in jo tje noter postaviti! O moj ljubi Jezus, moja duša hrepeni po tebi, ne morem dalj časa živeti brez Tebe.“ Res, ta nevesta Jezusova ni dolgo več živela. Še na smrtni postelji je pisala svojemu spovedniku naslednje besede: „Jezus mi je vse! Na nobeno stvar več ne mislim. Vekomaj v družbi biti z Jezusom, o kolika sreča! s tistim Jezusom, po katerem toliko hrepeni moja duša! Ljubi Ženin in Prijatelj mojega srca, ti si moje življenje! Po tebi moja duša tako hrepeni, tebe ljubim. Moj ljubi Jezus, da, ljubim te. O draga polovica moje duše, umreti hočem za te. Vse za Jezusa!“ — Bile so to zadnje besede zapisane od te goreče čistilke presv. rešnjega Telesa, te ljube neveste Jezusove, ktera je po svojem Ženinu toliko hrepenela, kterega prejeti je tako močno želela, zavoljo kterega je tudi umrla. Take in enake pobožne zdihljeje in molitvice opravljajte tudi ve, krščanske duše, ako hočete na duhovni način prejeti sv. obhajilo.

Veliko milost boste prejele od svojega Zveličarja, veliko laglje se boste varovale greha in veliko bolj napredovale v dobrem. Svetniki

in svetnice božje so to dobro vedli; zato jim ni bilo zadosti Jezusa pogostem prejemati v sv. zakramentu, hotli so se vdeleževati tudi še dobrot duhovnega obhajila. Tako sv. Agata od Križa, ki je po dvestokrat na dan opravljala duhovno obhajilo, ali sv. Angela, ktera ni smela vsak dan k sv. obhajilu pristopiti in je zato sveto obhajilo nadomestovala z duhovnimi obhajili. — Prav ginljivo je tudi, kar se bere od sv. Julijane. Bila je na smrtni postelji; rada bi bila sv. popotnico prejela, pa ni smela, ker jej zavoljo hude bolezn nobena jed ni ostala v želodcu. To jo je pa tako bolelo, da je žalosti hotla skoraj umreti. Zato prosi zdaj svojega spovednika, naj sv. rešnje Telo prinese v njeno sobo, da bi tako svojega Jezusa blizo sebe imela in vsaj umrla vpricho Njega, če ga že prejeti ne more. To se zgodi. Mašnik prinese najsvetetejši zakrament in zdaj se njeno hrepenenje še le prav vname, obraz se ji zasveti kakor angeljsko obličje, z največo pobožnostjo Julijana moli Zenina svoje duše. Zato prosi, naj jej bo dovoljeno, vsaj z ustnicami se dotakniti sv. hostije, ker je zavžiti ne sme. To se jej ni dovolilo. Vsa žalostna zaradi tega prav ponižno prosi, da naj bi se presv. rešnje Telo z belim prtjem položilo na njeno srce, da bi zamogla bolj goreče opraviti duhovno obhajilo. Ta njena prošnja se zopet usliši. Pa glejte, kaj se zgodi! Komaj mašnik sv. hostijo nanjo položi, vsem pričujočim hostija zgine izpred oči, nihče je ni mogel več najti. Julijana pa se v tistem trenutku prijazno nasmehlja, obličje njeno se v nebeški lepoti žari, njena duša pa se preseli k Jezusu, po katerem je že na tem svetu toliko hrepenela. Našli so podobo sv. hostije vtisnjeno v njene prsi. Julijana je najprvo opravila duhovno obhajilo in med tem po čudežu prejela še Jezusa samega.

Še veliko bi vam lahko povedal, ljubi moji! a ni več časa. Le eno prošnjo še imam! Opravljajte večkrat duhovno obhajilo. Opravljajte ga vi, kateri pravega obhajila pogostem prejemati ne morete, ker nimate ne časa, ne priložnosti, ali pa tudi volje ne, kar je silno žalostno za kristijana. Za duhovno obhajilo imate zmerom časa dosti: med molitvijo, med delom, po noči, po dnevi. Za to vam ni treba teščim biti, ni treba spovednikovega dovoljenja, to se lahko zgodi na skrivnem in na tihem, da noben človek tega ne vé. — Opravljajte duhovno obhajilo pa tudi vi, ki večkrat pristopite k mizi božji in tamkaj prejimate svojega Jezusa. Oh združite se z njim večkrat tudi v duhu z vezjo ljubezni in svetega hrepenenja. Potem bode božji

Zveličar še rajše prišel v vaše srce, z večim veseljem v njem prebival, z obilnišimi milostmi vas obdaroval. Storite to vsako jutro, ko vstanete, vsaki večer, ko greste spat; storite to pri vsakej sv. maši in večkrat med sv. mašo; storite to, kadar slišite zvon, kadar bije ura; storite to, kolikorkrat vam pride na misel. — Saj ljubi Jezus tako hrepeni po nas, tako ga vleče k nam in brez prenehljeja nam kliče iz tabernakeljna: *Moj sin, moja hči! daj mi svoje sree!* (Preg. 23, 26.) *Moje veselje je bivati s človeškimi otroci!* (Preg. 8, 31.) Oh, nikar ne pustimo zastoj klicati ljubega Jezusa. Imejmo tudi mi vsaj hrepenenje po njem. Sklenimo se večkrat ž njim v zakramentu sv. rešnjega Telesa, opravljajmo pa tudi prav pogostem duhovno obhajilo! Da, še danes hočemo to storiti! Še danes in precej zdaj hočemo kar skupaj opraviti duhovno obhajilo. Recimo tedaj in zdihnimo: „O Jezus, kralj ljubezni, kralj našega srca, živo verujemo, da si v zakramentu presv. rešnjega Telesa resnično pričujoč; iz vsega srca te ljubimo in ker te ljubimo, obžalujemo, da smo te tolikokrat razžalili. O pridi k nam, ki tolikanj po tebi hrepenimo! O zakaj ne moremo zmerom s teboj sklenjeni biti! O zakaj te zdaj, prec zdaj prejeti ne moremo! O srečna ura, ko nam bode zopet mogoče in dovoljeno, tebe, o Jezus, prejeti, v tebi živeti, v tebi se radovati! V duhu te že zdaj prejmemo, v duhu te že zdaj objamemo in molimo, tebe ljubljenca našega srca. O Jezus, tebi živimo, o Jezus, tebi umerjemo, o Jezus, tvoji smo v življenji in v smrti.“ Amen.

Josip Erker.

Tretja nedelja po binkoštih.

O predrzni sodbi.

Farizeji in pismarji so godrnjali.

Luk. 15, 2.

Jezus Kristus je premnogokrat očital farizejem različne napake in pregrehe; posebno velikokrat pa so bile na vrsti njih hudobne misli in krivične, predrzne sodbe. Saj rayno v tem se je najbolj razodevala zlobna, kačja natora hinavskih farizejev, da so povsod, če dobrega djanja niso mogli utajiti, hudobne namene podtikali. Ko se je sv. Janez postil, rekli so, da je obseden; ko je pa Jezus Kristus jedel in pil ter je še večkrat sprejel povabilo, da bi pri kosilu delil

kruh nebeškega nauka in si pridobil kako zgubljeno ovčico, govorili so, da je požrešnik in pijanec, prijatelj cestninarjev in grešnikov. (Luk. 7, 34.) Ko je delal čudeže, katerih farizeji niso mogli utajiti, so brž predrzno sodbo izrekli, da jih ne dela z božjo močjo, ampak s pomočjo Belecubab; ko je mrtvoudnemu grehe odpustil, so še celó sodili, da Boga preklinja. In zopet v denšnjem evangeliju beremo, da so godrnjali zoper njega, češ, da *grešnike sprejema in je z njimi*. Pa take zlobne sodbe jim je Jezus vselej resnobno zavračal ter jih podučeval in prepričeval, da je njihovo mišljenje in ravnanje hudobno in pregrešno. Premnogokrat jim je tudi jasno dokazal, kako nespametne so njihove sodbe, ko jim je n. pr. rekel, da je zavoljo grešnikov na svet prišel, ker zdravi itak ne potrebujejo zdravnika; da bi bilo peklensko kraljestvo samo zoper sebe, in bi razpadlo, ko bi mu satan pomagal čudeže delati; da je enake božje moči treba, če reče bolniku: vstani, vzemi posteljo in hodi! kakor če mu reče: tvoji grehi so ti odpuščeni itd.

Tudi nam, kristijani! velja ta Kristusov nauk: za to ga hočemo danes skupno premišljevali. Videli bomo: kako nespameten je tisti, ki bližnjega predrzno sodi. Nespameten pa radi tega: 1) ker tak svojih lastnih pregreškov noče prav soditi; 2) ker tak pregreškov bližnjega ne more prav soditi.

I.

Vsaka sodba ali obsodba še ni grešna. Če so bližnjikova dejanja očitno slaba, tedaj nismo dolžni, dobro misliti o njem, ker smo o nasprotnem dobro prepričani. Kristus sam pravi: „*Na njihovem sadu jih bodeite spoznali*“. (Mat. 17, 16.) Trnje ne rodi grozdja, in na osatu ne raste fige. Tedaj včasih sad kaže, dejanje spričuje, da je človek v istini slab. Takrat nismo dolžni dobro misliti o njem. Pa še takrat je bolje za nas, da se ponižamo in pomislimo: „Saj jaz tudi nisem svetnik, nisem najboljši“ ter zlobneža izgovarjamo.

Vselej ni greh bližnjika soditi; saj je Bog sam postavil sodnike, da bi prepire sodili in pravico delili. Salomonova rásodba n. pr. (III. Kralj. 3, 16.) zaradi mrtvega otroka je bila modra in pravična. „*Oblastvo ne nosi zastoj meča*“. (Pavel, Rim. 13, 14.) Predstojniki, starši, učeniki itd. bi se močno pregrešili, ko bi se za pregrehe in napake svojih nič ne zmenili. Ni tedaj grešno, temveč včasih še dolžnost, da grajamo znane pregreške svojega bližnjega in jih kaznujemo z ljubeznijo in miloto; zato, da bi greh zadušili. „*Kedor se grešniku prilizuje, ta ga v grehu potrjuje*.“ (Sv. Ciprijan.)

Grešna pa je sodba tedaj, če kedo o drugem slabo misli — brez tehtnih, veljavnih, pravih in resničnih vzrokov. Morebiti ga sodi iz prevzetnosti, samoljubja, sebičnosti, dobičkarije, iz sovraštva ali sicer iz zlobnih nagibov. In to je hudobno in nespametno.

Nespametno najpred zato, ker tak lastnih pregreškov noče prav spoznati.

Vsak človek ima svoje „hibe“, pregreške, slabosti, napake. „Vsako drevo razprostera senco“ (turški pregovor). — A predrzni sodnik nima časa, da bi svoje pregreške spoznal — ima preobilo dela z drugimi. Podoben je tehtnici ali vagi, ki druge peza, a sebe ne. Svoje pregreške nosi v „bisagi“ na hrbtu, zato jih ne vidi; a one svojega bližnjika ima zmerom spredaj na prsih, te vedno ogleduje. Do drugih je ris — bistrovid, do sebe krt — zakrivalec. Tako ne koristi nikomur nič in sam ostane v luži. Pa kdo more reči, da to ni nespametno? Če bi lastne pregreške spoznal in jih skušal odpraviti, bi kmalu odjenjal in ne sodil tako ostro drugih.

Judje in farizeji, ki so veljali ali hoteli veljati za prve pobožnike v Izraelu, so pripeljali nekdanjo prešestnico pred Kristusa; hoteli so izvedeti njegovo misel in menenje o tej stvari: ali bi jo smeli kamenjati ali ne. (Jan. 8, 3. itd.) — Žena je bila v velikem strahu; našli so jo bili v očitnem grehu in to je pomenilo po judovskih postavah smrt. Imela je biti kamenjana. A ni se zgodilo. Zlobni farizeji, ki so s toliko gorečnostjo pričeli tožbo, kmali umolknejo, ne utegnejo čakati konečne razsodbe, odstopijo od svoje zatožbe. A zakaj? Kaj se je zgodilo? *Kristus jim je bil napisal na tla njihove pregrehe.* (Sv. Hijeronim.) In na to je še izrekel za nje tako pomenljive besede: „*Kteri izmed vas je brez greha, naj prvi vrže kamen v njo.*“ Vsled tega so bili osramoteni, rudečica jih je polila (čuda, da še toliko!) in izgubili so se ter eden za drugim ven šli! Našli so v lastnem srci dovolj hudobije, zato je niso dalje tožili in „nobeden je ni obsodil“. Kako izvrstno zdravilo zoper drzno sodbo je pogled na lastne grehe!

Prerok Natan je nekdanj toževal pred Davidom: Bogat mož je imel veliko ovac in goved. Ta gre, vzame ovco ubožcu, ki je imel le edno in potlej napravi gostijo ptujcu, ki je bil došel k njemu. (II. Kralj. 12.) Ko David to zasliši, vskipi mu jeza, razsrdi se in zakliče (s prisego): „Kakor resnično Gospod živi: Kdor je to storil, ima umreti!“ — Natan na to reče: „Ta mož si ti!“ Kakor bi ga strela zadela, obstane David, jeza se mu poleže, vzdihne: „Grešil sem zoper Gospoda!“ Od kod ta nagla sprememba? Lastno pregreho je sedaj

spoznal, pogledal je v sé, ozrl se na sé. — Kako vse drugače se glasi zdaj sodba, ko ne velja več družim, ampak njemu samemu.

Opica je nekdaj grajala druge živali, češ, da niso prav vstvarjene, t. j. da imajo različne pomanjkljivosti na sebi. Lev, pravi, je prevzetan, tiger grozovit, kamela grbasta, osel len, pes požrešen in popadljiv, zajec boječa trapa, konj bedast, ker vsakega, tudi najslabšega človeka ponižno nosi na svojem hrbtu! Tako opica v svoji modrosti; na sé se ni ozrla, mislila je menda, da je sama najlepša žival na svetu. Pa kaj se zgodi? Slučajno pride pred ogledalo in zagleda v njem svojo lastno ostudno podobo. Ta jo tako razjezi, da vzame palico in razdrobi ogledalo.

Odkar je opica gledala svojo lastno grdo podobo, pravijo, da je ni več veselilo, drugih živali soditi.

Marsikdo bi se drugače obnašal do bližnjega, bi ga milejše sodil, ko bi si hotel ogledovati svoje — morebiti še večje pregreške! A to se navadno ne zgodi — in prav zato je nespametno — druge predrzno soditi. Da bi imel tak „sodnik“ vsaj sam kakšen dobiček od tega — pa nič! Ali ni nespametno to: drugim očitaš, da so umazani, zraven pa sam ostaneš v luži? Ali pa sosedu kličeš, da mu hiša gori, sam pa ne gasiš ognja v svoji, ko bi ga lahko. Pometaš pred ptujim pragom, pred svojo hišo pa pustiš blato, da se komaj more do tebe. — Kaj ti pomaga, če druge sodiš, a sebe ne znaš in nočeš soditi. — Pomaga ti nič ne, pač pa škoduje; vsled tega te bo Gospod ostreje sodil in kaznil. Pavel naravnost pravi, da nima izgovora, kedor druge sodi (Rim. 2, 1.): *„S tem, da drugega sodiš, sam sebe obsodiš, ker sam ravno to delaš, kar sodiš.“* Zato cerkveni učeniiki sploh milujejo in nespametne imenujejo one, kateri druge predrzno sodijo. Gregorij Veliki pravi: *Ta hoče biti sodnik tujih zadolženj, kterege lastno breme zadušuje. — Prevzetni tem sovražniše presojujejo družih napake, čem manj spoznajo lastne.* (Greg. in Ezech.) Nespametni se jim taki predrzni sodniki tudi zlasti zato zdijo, ker nevedé sami sebe tožijo: *„Hudobni človek prav rad verjame, da so drugi ravno taki, kakor on sam. — Vsak človek druge po sebi sodi.“* (Sv. Krizosom.)

Tedaj je lahko razvidno, kako nespametno je druge soditi, ker s tem sami sebe prezremo in zanemarimo.

II.

Predrzni sodnik je tudi nespameten zato, ker ptujih grehov ne more prav spoznati. Večidel ne moremo vedeti, ali je bližnjikovo

dejanje dobro ali slabo, kaznjivo. *Bog namreč gleda na srce* (Ps. 7, 10.) in ne sodi ljudi po tem, kar se vidi. Kdor bi hotel tedaj prav soditi bližnjikovo dejanje, moral bi poznati namen, ki ga ima do-
tični pri svojem opraviilu. Tega pa kratkovidni človek večidel ne more vedeti. Tedaj: naj nikar ne sodi! Včasih je bližnjega dejanje sicer na videz morda slabo, a v resnici je morebiti vendar-le dobro! Tedaj: ker ne vemo za stalno, je li dobro ali ne, nam je dolžnost tako dolgo dobro misliti o njem, dokler nismo o nasprotnem prepričani, kajti pravica zahteva: vsakega tako dolgo dobro soditi, dokler ni dokazano, da je hudoben!

Toda koliko se greši v tem. Kakor nekdanj farizeji Kristusa in Janeza Krstnika — enako tudi sedaj mnogi kristijani predrzno, pre-
naglo in nepremišljeno sodijo svojega bližnjega. Lepo govori o tem sv. Gregorij Veliki: *Ako se ponižno vedeš, porekó, da si hinavec; če se za potrebo okrepčaš, da si pojedéž; če si potrpežljiv, da si boječ; če si pravičen, porekó, da ne moreš ničesar potrpeti; če si priprost, da si slaboumen; če si previden, da si hudoben; če je kdo moder in preudarljiv, pravijo, da je neobčutljiv, mrtev in lesen; ako je vesel, se jim zdi razbrzdan in preširen; ako je pobožen, porekó, da je samotarec; če je tih, jim je to hinavstvo; če druge svari, jim je preoblasten; če čuje in moli, pravijo, da je do samega sebe neusmiljen; če ga ljudje čislajo, jim je prilizovavec; če kako čast zametuje, jim je prevzetnež.* Veliko predrznih sodbá nam je tu naštel ta razsvitljeni cerkveni učenik, pa še veliko več jih je med zlovoljnimi ljudmi v navadi. Vsako dejanje, naj je še tako sveto in dobro, znajo na slabo obračati in mu napačne namene podtikati; podobni so tistim mrčesom, ki iz vsake rožice le strup srkajo. Kakor se skoz prebarvano steklo reči vse drugačne vidijo, tako tudi oni dela bližnjika po vsem v drugačni barvi vidijo.

Kako nespametno je tedaj bližnjika soditi, ker mu ne moremo gledati v srce, ker ne poznamo njegovih misli in namenov? Še sami sebe tako slabo in težko spoznamo in se ne moremo prav presoditi, kakor pravi sv. pismo: *Noben človek ne vé, ali je ljubezni ali sovraštva vreden.* (Prid. 9, 1.) Kako bi mogel kdo bližnjika prav in po pravici soditi? Da bi ga mogli res prav soditi, bi nam moralo biti prav vse natanjko znano, karkoli na njegovo dejanje vpliva: odgoja, dušne in telesne zmožnosti, njegovo nagnenje, namen, milosti božje, lastno prizadevanje, vojskovanje itd. ob kratkem — vsegavedni bi morali biti, kakor Bog; zato so božje sodbe tako različne od človeških. Dva človeka sta prišla v tempelj: farizej in cestninar. Kdor

bi jih bil gledal in poslušal, bi bil prisodil farizeju največo svetost in pravičnost, cestninarja pri vratih pa bi bil miloval in si mislil, pač mu je treba zdihovati, na prsi se trkati in usmiljenja prositi. Jezus pa, ki tudi sree vidi, je ravno nasprotno razsodil, rekoč: cestninar je šel opravičen domu, farizej pa ne!

Nespametna je taka sodba, ker ne izvira iz temeljitega prepričanja, ampak večkrat iz nekterih slučajnih znamenj, ki pa imajo vse drugačne vzroke in drugačen pomen, kakor pa se nam dozdeva. Ne bom tu govoril o grozoviti krivici, ki se je v prejšnjih časih godila premnogim, kateri so bili obdolženi, da so po coprniji družim nesreče krivi. Kolika nespamet je tako dolženje, vsakdo vé (ali bi vsaj lahko vedel, ako se le hoče prepričati), ker se da vse to, kar coprniji pripisujejo, pač lahko razložiti iz natornih postav in iz družih vsakdanjih okoliščin; premnogokrat je greh kriv nesreče, ktere vzrok nespametnež drugim pripisuje mesto sam sebi. Pa o tem, menim, da mi v sedanjem času ni treba veliko govoriti, ampak le sploh naj opomnim, kako rado se zgodi, da se človek večkrat prav po slučajnih okoliščinah napak sodi. — Sv. Pavel pride po strašni nevihti na morji, kjer je bil v smrtni nevarnosti, na otok Malto. Otočani njega in mornarje gostoljubno sprejmejo ter zakurijo, da bi se ogreli in posušili. Ko pa sv. Pavel suhega dračja nabere in na ogenj vrže, plane iz vročine gad in se mu obesi na roko. Pričujoči brž spletejo krivo sodbo in pravijo med seboj: Gotovo je ubijavec ta človek, ktereга otetega iz morja pravica maščevavka ne pusti. (Ap. dj. 28, 4.) Kako predrzna je bila ta sodba, so še tisto minuto krivi sodniki sami pokazali. Ko sv. Pavlu gad čisto nič ni škodoval, ampak ga je apostelj kakor ktero drugo žival otresel in brž na ogenj vrgel, so misel spreobrnili in rekli, da je on Bog. (Ibid.)

Slednjič je predrzna sodba tudi zato tako nespametna, ker premnogokrat človeka obsodimo po-tem, kar smo le slišali o njem. Sicer ljudem ne verjamemo radi vsega, kako vendar to, da se nam takrat verjetniši zdijo, kadar izreko slabo obsodbo? Ko bi bili blagi in modri, bi ravno v tem bili še bolj previdni. — Nekdaj so bili pri judih neko žensko zarad prešeštva k smrti obsodili. Sodba je bila sklenjena, žena ni mogla več pričakovati milosti. Priče so jo bile našle v grešnem dejanji — kakor so rekle — povedale so vse okoliščine, kako je bilo, in nobeden ni mislil, da bi bile to krive priče. Saj sta bila to stara osivela moža, ki sta bila pri judih v visoki časti. Vsak je mislil: Ta dva pač tožita ženo le zato, da bi se

pregreha kaznovala in bi se postavi zadostilo. Nihče bi si ne bil mislil, da sta to krivi priči. Žena je sicer govorila, da je nedolžna; pa saj tako pravi vsak tudi največi hudobnež, ko mu gre za glavo! — Vže peljejo ženo na morišče. Pa kaj se zgodi? Bog pošlje pre-roka Danijela; ta dokaže hudobijo krivičnih prič, spriča nedolžnost žene in jo reši gotove smrti. Kdo je bila ta žena? Ni bila prešešt-nica, bila je pobožna, bogaboječa Suzana v Babilonu. Vse mesto jo je bilo obsodilo; *verjela jima je množica . . . in obsodili so jo k smrti*. (Dan. 18, 41.) Bog pa jo je rešil krivične sramotne smrti! — Drugače sodijo ljudje, drugače Bog!

Nikar tedaj ne sodimo ptujih pregreškov; saj imamo lastnih preveč. Čem več se z napakami družih ljudi pečamo, tem bolj svoje lastne grehe pozabimo in zanemarjamo ter se s tem v največo ne-varnost stavimo, da nas smrt nekda nepoboljšane najde. Zastonj je v tej zadevi vse naše prizadevanje, ker bližnjika vže tako ne moremo prav in po pravici soditi, ko bi tudi hoteli. Toraj sodimo prav pridno sami sebe in si redno vest izprašujmo, bližnjikove napake pa brez skrbi božji sodbi prepustimo. *Ne sodite pred časom, dokler Gospod ne pride, kateri bo razsvetlil, kar je v temi skritega in bo misli src razodel*. (I. Kor. 4, 4.) Privadimo se v tem oziru tako ravnati, kakor istinito blagi in plemeniti ljudje delajo: vsakega imejmo tako dolgo za dobrega, dokler se ne prepričamo o nasprot-nem; in še potlej ga izgovarjajmo! Delajmo, kakor oni po-božni menih, ki je imel navado, svoje brate le na dobro stran soditi. Ko je prišel v celico, kjer je bilo vse razmetano, je to na dobro obrnil in rekel: „Oj kako ta zaničuje vse posvetno!“ Če je pa prišel tje, kjer je bilo vse v redu, je zopet milo sodil, rekoč: „Oj pač lepo dušo mora imeti ta, ki skrbi za tako lep red!“ Naj toraj izgine izmed nas vsa predrzna sodba, potem bomo imeli že na zemlji lože in mirniše življenje in tudi unstran groba nas čaka milejša sodba, ker on sam, ki bo tam naš sodnik, je rekel: *Ne sodite, da ne boste sojeni! Amen.*

S. P.—ov.

Praznik sv. aposteljnov Petra in Pavla.

Ne zanašajmo se na svojo moč; gnadi božji se ne ustavljajmo!

Ne, kakor da bi premogli iz sebe kaj misliti, kakor iz sebe, ampak naša zmožnost je iz Boga. II. Kor. 3, 5.

Človek je kaj uboga, revna in slaba stvar, ker po besedah sv. Pavla, ki sem jih poprej povedal, iz svoje lastne moči ne premore nič dobrega misliti, koliko manj še kaj dobrega storiti, kar bi bilo vredno večnega zveličanja; nasproti pa z božjo pomočjo vse premore. Vsa naša zmnožnost je namreč iz Boga, govori apostelj. Brez Boga, t. j. brez njegove gnade in pomoči smo tedaj slabi in nezmožni, hudega se varovati in dobro delati, z Bogom pa, t. j. z njegovo gnado in pomočjo, smo močni in zmožni hudo opuščati in dobra dela opravljati. To sta nad seboj skusila sveta aposteljna Peter in Pavel. Brez gnade božje sta bila slaba in nezmožna, greha se varovati — oba sta globoko padla, z gnado božjo pa sta hitro vstala, bila sta močna in stanovitna v dobrem. S svojim življenjem nam tedaj sveta aposteljna imenitne resnice oznanujeta in lepe nauke dajeta, in sicer 1) s svojim padcem nas molčé opominjata, da v svojo moč nikar predrzno ne zaupajmo, da z njima vred v greh ne pademo; 2) s svojim hitrim vstajenjem po prvem klicanju gnade božje nas uči, da se tudi mi kliču gnade božje neutegoma udajmo. To dvoje hočemo zdaj-le premišljevati sebi v podučenje in v boljšanje in svojim dušam v zveličanje. Pripravimo se.

I.

Sveta aposteljna Peter in Pavel nas s svojim padcem opominjata, da v sé — v svojo moč — nikar predrzno ne zaupajmo, da z njima vred v greh ne pademo.

Poslušajte najpred, kako je sv. Peter v sé zaupal in globoko padel. Jezus Kristus je po zadnji večerji svojim aposteljnóm pre-rokoval, rekoč: „*Vi vsi se bote nad menoj pohujšali to noč*“ (Mat. 26, 21.), t. j. vi vsi se bote nocoj nad menoj spodtikovali zavoľjo mojega ponižanja in trpljenja, ter bote v veri, da sem Sin božji, omahovali in me zapustili. Peter, polen zaupanja v svojo moč — v

svojo dobro, trdno voljo — mu odgovori rekoč: „*Ko bi se ravno vsi pohujšali nad teboj, se jaz ne bom nikdar pohujšal.*“ Na ta odgovor Jezus reče v sé zaupljivemu Petru: „*Resnično ti povem, da to noč, preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.*“ Peter še ne verjame Kristusovi besedi, ker v svojo moč — v svojo trdno voljo — preveč zaupa; toraj reče: „*Akoravno bi mi bilo s teboj umreti, te ne bom zatajil.*“ (Mat. 26, 35.) Pa glejte, kako močno se je tolikanj srčni Peter v svojem predrznem zaupanju ogoljufal! Komaj pride na dvorišče višega duhovna, že trikrat zataji svojega Gospoda, ker trdi in prisega, da ga ne pozna. Oh, žalosten padec malo poprej tolikanj srčnega Petra! Peter ne pozna — noče poznati — Kristusa, ko je vendar tri leta pri njem bival, z njim jedel in pil, njegove čudeže gledal, videl njegovo božjo moč, njegovo nebeško svetlobo na Taboru; učenec noče poznati svojega učenika, hlapec ne svojega Gospoda. Od kod taka in tolika tajba? Sv. Avgustin pravi: „*Ni se čuditi, da je Peter svojega Gospoda in Učenika trikrat zatajil, ker ni pri svojem obetanju pristavil, da hoče z božjo pomočjo za Gospoda umreti.*“

Tudi Savel, po svojem spreobrnjenji Pavel imenovan, je v sé — v svojo pamet — v svojo modrost in učenost — v svojo gorečnost za judovsko postavo — preveč zaupal in v tej svoji slepi, nesposmetni, prenapeti gorečnosti za judovsko postavo je zatiral cerkev božjo. Hudo je pihal zoper učence Gospodove, ter je divjal po Jeruzalemu in je vklepal može in žene in jih izdajal v ječo. Jeruzalem je bil premajhen njegovemu divjanju, toraj je prosil velicega duhovna, da naj mu s pismom dovoli iti v Damask loviti kristijane in zvezane pripeljati v Jeruzalem. Glejte, kako se zgubi in zmoti človek, če preveč zida na svojo pamet, na svojo razumnost in učenost. Savel misli, da Bogu dopadljivo delo opravlja, če s preganjanjem in zatiranjem kristijanov ves gori za judovsko postavo.

Če je Peter pri vsi svoji ljubezni do Jezusa — ga vendarle ob hudi uri zatajil; če je Savel pri vsi svoji učenosti in gorečnosti za postavo božjo vendar-le bil grozoviten divjak brez vse ljubezni do svojih rojakov, ktere je umoriti želel; če sta taka in tolika moža tako globoko padla in v greh zabredla, ker sta preveč v sé zaupala: ali bomo mi slabi ljudje trdno stali in ne omahovali, če predrzno v svojo moč zaupamo in se brez potrebe v nevarnosti podajamo? Kdo izmed nas si upa reči: Dovolj sem trden in močan, ne bom se ne spodtaknil in padel, dovolj sim podučen, razumen in previden, ne bom se zmotil, zgubil in grešil. In vendar je med nami veliko taci predrzno zaupajočih v svojo moč, v svojo razumnost in previdnost. Oče

pravijo svojemu sinu: Moj sin! ne hodi v to ali uno družbo, ne pečaj se s tem ali z enim človekom, da se ne spačiš in zgubiš ter ne zabredeš v časno in večno nesrečo. V svojo moč predrzno zaupljivi sin pa jim odgovori: Mene ni treba več toliko učiti in svariti, saj nisem več otrok, saj imam pamet, saj sam dobro vem, kaj je prav, o meni še nihče nič ne vé hudega povedati. Poglejte ga v svojo lastno moč zaupljivega, ošabnega mladenča! Pa ni dolgo in ta ošabni mladenček je ves popačen: je kvantač in preklinjavec, igravec in zapravljivec, pijanec in ponočnjak, vasovec in nečistnik, in morebiti še celo pretepavec in pobijavec; on je vse, kar bi ne smel biti in kar je mislil, da nikoli ne bo. Njegova predrzna zaupljivost in ošabnost ga je vrgla in v mnoge grehe zakopala. — Skrbna mati pravijo svoji hčeri: Ljuba moja hči! imej Boga pred očmi, vari se tega človeka, une nevarne družbe, da ne prideš v kako nesrečo in sramoto. V svojo moč zaupljiva, predrzna hči jim ošabno odgovori: I kaj me bote že toliko učili, saj sama vse dobro vem; za-me vam ni treba toliko skrbeti, saj imam pamet; meni še nima nihče nič kaj slabega dokazati. Glejte jo predrzno zaupnost v tej ošabni hčeri, in ravno ta predrzna zaupnost jo je globoko vrgla in v greh zakopala. In zdaj imajo ljudje veliko slabega jej očitati in dokazati. Ona je vse to, kar je v svoji ošabnosti mislila, da nikoli ne bo. — Spovednik pravi tej ali uni osebi: Ne zahajaj v to ali uno hišo, ker ondi se tvoji nedolžnosti zadrge stavijo; ne hodi na plesišče, ker ondi se tvoji čistosti — večkrat pa še tudi tvojemu telesu — mrtvaška rakev (truga) dela, in ti že mrtvaško pesem godejo; zapusti to ali uno službo, ker ondi je za-te bližnja priložnost v ta ali uni greh; ne verjemi prilizovaveu, ki ti zlate gradove obeta; ne jemlji od njega zapeljivih daril, poslušaj moje svarilo o pravem času, da se ti ne bo treba prepozno kesati: uboga sirota pa si misli, da je dovolj močna, vse skušnjave premagati, toraj jej spovednikove besede ne sežejo do srca; ona ostane v bližnji grešni priložnosti in poslednjič se slepa reva vjame v mrežo kakor neumna tica, kateri tičar vrat zavije. — O koliko tisoč in tisoč ljudi je že globoko padlo in grešilo, ker so v svojo moč predrzno zaupali in se brez vse potrebe v nevarnosti podajali. Ko bi bili svojo slabost in omahljivost spoznali in jo pred očmi imeli, bi bili varno hodili, nad seboj čuli, nevarnostim in skušnjavam skrbno se umikali in potem bi se bili gotovo tudi z gnado božjo podperani greha izognili. Spoznaj tedaj, kristijan! spoznaj in pomni, da si slab, silno slab in toliko slabši, kolikor bolj v svojo moč zaupaš; kolikor bolj pa v svojo moč zaupaš, toliko hitreje omahneš in v brezno hudobije padeš;

zatoraj se nikoli ne zanašaj na svojo moč — na svojo dobro voljo, na svojo dosedanjo čednost in pobožnost; tudi ne, ko bi bil 30 ali 40 let pobožno in pravično živel; tudi ne, ko bi bil vse svoje žive dni v nedolžnosti preživel; tudi ne, ko bi bil že toliko popolnost dosegel, da bi že na nebeška vrata trkal in bi že angelje božje slišal peti; ker dosihmalna pobožnost in pravičnost nikogar ne varuje greha, če začne predrzno v sé zaupati in se sam sebi močen zdeti. Tacega v sé zaupljivega in v sé zaljubljenega človeka Bog zapusti s svojo gnado, brez njegove gnade pa je slab, na duši gluh in slep, zvezan in okoren, mrzel in mrtev, enak suhi mladiki, ki je od trte odrezana in ne more obroditi dobrega sadu. Zato piše sv. apostelj Pavel: „*Ne, kakor da bi premogli iz sebe kaj misliti, kakor iz sebe, ampak naša zmoglost je iz Boga.*“ (II. Kor. 3, 5.) „*Bog je namreč, kateri dela v vas hoteti in dopolniti po svoji dobri volji*“ (Filip. 2, 13.), t. j. Bog vam daje po svoji neskončni milosti svojo gnado, da zamorete z njo dobro misliti, želeti in spolnovati. Sv. Avguštin pa pravi: „*Vse človeško prizadevanje omahuje, ako ga pomoč božja ne podpira.*“ In sv. Krizostom piše: „*Velik nauk smo se naučili od Petra, da namreč človeška volja nikakor ni dovolj (močna, greha se varovati in dobro delati), ako je ne potrjuje zgornja pomoč.*“

II.

Ako smo tako nesrečni bili, da smo do sedaj preveč v sé zapupali in tedaj v mnoge smrtne grehe padli, nas sveta aposteljna Peter in Pavel s svojim hitrim spreobrnjenjem učita, da se tudi mi po njunem zgledu prvemu klicanju gnade božje neutegoma udamo in brez odloga iz brezna grehov vstanemo.

Sv. Peter se je prvemu klicu gnade božje udal in se brez odloga k pokori podal. Ko je namreč Peter na dvoru višega duhovna pri ognji se grel in prisegal in tajil, da Jezusa ne pozna, so Gospoda iz sodnje hiše na dvorišče pripeljali in ob tej priliki „*se je Gospod ozrl in je pogledal v Petra. In Peter se je spomnil besedi Gospodovih, kakor je bil rekel: Preden petelin izpoje, me boš trikrat zatajil. In Peter je ven šel in je milo jokal.*“ (Luk. 22, 62.) Jezusov mili pogled je bil tedaj Petra presunil in ginil in v njegovem srečnem obudil britko žalost nad storjenim grehom. Jezusov mili pogled v Petra je bil žarek gnade božje, je bil tih glas, kateri je bil Petra zbudil, ga k pokori poklical in nagnil. Ko bi bil Peter Jezusov mili pogled prezrl, ko bi bil tihi glas gnade božje preslišal, bi morebiti Gospod ne bil vanj pogledal in mu ne ponujal več svoje gnade; in

Peter ne bi bil poglavar aposteljnov in skala, na katero je Gospod svojo cerkev sozidal. Blagor tedaj Petru, da je po prvem klicanji gnade božje hitro vstal in se k pokori podal!

Enako Petru se je bil tudi Savel prvemu klicu gnade božje neutegoma udal. Sveto pismo nam Savlovo spreobrnjenje tako-le pri-poveduje: Na potu gredé v Damask, kamor je Savel šel kristijane lovit in vklepat, ga je nanagloma obsvetila svetloba z neba. In Savel je padel na tla in je slišal glas, kateri mu je rekel: „Savel, Savel! kaj me preganjaš?“ On pa je rekel: „Kdo si, Gospod?“ In ta mu je odgovoril: „Jaz sem Jezus, katerega ti preganjaš.“ Trepetaje in strmé je Savel Gospoda vprašal, rekoč: „Gospod! kaj hočeš, da naj storim?“ In Gospod mu reče: „Vstani in pojdi v mesto in tam se ti bo po-vedalo, kaj ti je storiti.“ Savel je vstal, ko pa z odprtimi očmi nič ni videl, so ga njegovi spremljevalci peljali za roke v Damask k Ana-niju, kjer je bil krščen in napolnjen s sv. Duhom. Blagor tudi Savlu, ker se je bil prvemu klicanju Gospodovemu precej — brez vsega obotavljanja in pomišljanja — udal; ko bi se mu ne bil udal, bi ga morebiti Gospod ne bil več klical, ter mu svoje gnade ponujal, in Savel bi ne bil Pavel, ne izvoljena posoda božja, apostelj never-nikov, drugi steber svete katoliške cerkve.

Sveta aposteljna Peter in Pavel sta nam tedaj živ izgled in lep nauk, da se tudi mi vabljenju gnade božje brez odloga udajmo ter precej zanjo primimo, dokler nam jo Gospod ponuja, dokler nas z njo k sebi vabi.

Prve gnade, s katero Bog človeka k sebi kliče, nikomur ne od-reče, ker Bog hoče po besedah sv. Pavla (1. Tim. 2, 4.), „da bi bili vsi ljudje zveličani in k spoznanju resnice prišli“; če se pa človek prvi gnadi vstavlja, če je noče sprejeti, kadar mu jo Bog ponuja, se mu ne zgodi nobena krivica, če mu jo Bog neha ponujati in če ga pusti v zmoti in v grehu tičati. Če revežu dar ponujam, pa ga noče od mene sprejeti, mu ga ne bom še dalje ponujal; če hočem človeku iz jame pomagati ter mu molim vanjo svojo roko, pa noče zanjo pri-jeti, mu je ne bom dolgo molil; če slepega ali hromeza za roko primem in ga hočem seboj peljati, pa nikakor noče z menoj iti, ga ne bom še dalje silil: ravno tako tudi Bog neha ponujati svojo gnado — svojo pomoč — trdovratnemu grešniku, kateri je noče sprejeti; mu neha moliti svojo milostljivo roko, če noče zanjo prijati; ga ne mora s silo, se podati na trnjevo-ostro pot pokore, če noče sam na-njo stopiti. Zatoraj pravi večna modrost v svetem pismu: „Ker sem vas klicala, pa ste se branili; ker sem stegovala svojo roko, pa ga ni bilo,

da bi se bil ozrl; ker ste ves moj svèt zaničevali, in moje svarjenje zanemarjali: se bom tudi jaz k vaši pogubi smejala in posmehovala, kadar vas zadene, česar se bojite. Kadar nadloga nanagloma pride in poguba kakor vihar privrši; kadar stiska in težava nad vas pride: tedaj me bodo klicali, pa jih ne bom uslišala.“ (Preg. 1, 24—28.) Potemtakem nam je silno, silno potrebno, da brž in brž sprejmemo gnado, dokler nam jo Bog ponuja; da se neutegoma — brez odloga — podamo za njegovim glasom, dokler nas k sebi kliče, k spreobrnjenju in k pokori budi.

Neskončno dobrotljivi Bog pa grešnike po mnogih potih in prigodbah k sebi kliče ter jih iz nevarnega spanja k pokori budi, ko jim kaj tacega pošlje, kar jih pretrese in prestraši. Tukaj smrt nagloma pobere hudobnega tovarša, tam malopridno tovaršico; ni davno, kar sta grešila in že stojita pred ostro sodbo božjo. To je dovolj močen glas zbuditi k pokori malopridnega tovarša, kateri je še v življenji. Tak glas je zbudil k pokori Marjeto Kortonsko, ko je bila svojega zapeljiveca mrtvega zagledala. — Tukaj vzame smrt samopašnim in nepokornim otrokom skrbnega očeta ali pa ljubo mater; to je dovolj močen glas, da naj se poboljšajo, in naj svojo še živo mater ali svojega še živega očeta tolikanj bolj spoštujejo in ubogajo. — Tam nekdo umrje za naglo, neprevideno smrtjo; to je dovolj močen glas za slehernega grešnika, da naj prejemanja sv. zakramentov ne odlašá do druge velikenoči, zlasti ne, če letos o velikinoči ni bil dobil svete odveze. — O koliko glasov je še, ki nas k poboljšanju budijo! Vojske, hude bolezni, suša, moča, toča, strela, ogenj, potres in druge težave so dovolj močni glasovi božji, ki ne le posamezne grešnike, ampak tudi cele vasi in soseske in dežele, ljudstva in narode k pokori budijo; zakaj vse take nadloge so nasledki greha, so šibe v božji roki, s kterimi nebeški Oče svoje nespokorne otroke iz grešnega spanja dramí in k pokori priganja.

Zlasti pa dobrotljivi Bog zgubljene grešnike po svojih namestnikih k sebi kliče, kakor je nekda po svojih prerokih k sebi klical puntarsko izraelsko ljudstvo, rekoč: „*Vrnite se, vrnite se s svojih prehudobnih potov, zakaj bi mrli, hiša Izrael?*“ (Ezech. 33, 11.) S temi besedami Gospod Bog tudi nas k sebi vabi ter k pokori kliče, rekoč: Jaz — vaš stvarnik — sem vas vstvaril za večno življenje v nebesih, ne pa za večno smrt v peklenskem breznu; zakaj bi se tedaj vanj pogrezovali; „*zakaj bi mrli*“ (v svojih grehih), *hiša Izrael* (krščanska srenja)? — Jaz — vaš rešenik — sem vas s svojo smrtjo rešil večne smrti: zakaj bi se tedaj spet podajali v večno smrt,

„zakaj bi mrli (v svojih grehah), hiša Izrael?“ — Jaz — vaš posvečevavec — sem vas očistil vaših grehov: zakaj bi se spet z njimi oskrunjevali, „zakaj bi mrli (v svojih grehah), hiša Izrael?“ — Jaz — vaš zdravnik — celim vaše dušne rane: zakaj bi si jih spet sami narejali: „zakaj bi mrli (v smrtnih ranah), hiša Izrael?“ — Jaz — vaš dobri pastir — vas vodim po pravem potu na dobro pašo: zakaj bi tedaj od mene bežali in se potikali po nevarnih krajih: „zakaj bi (samopašni) mrli (v svoji zmoti), hiša Izrael?“ — Jaz — vaš oče — vam ponujam svojo milost — odpusčenje grehov, ker vas po svojih namestnikih tolikanj nadložno k sebi vabim, rekoč: „Vrnite se, otroci moji! vrnite se s svojih prehudobnih potov; ker nočem smrti hudobnega, temuč da se vrne in živi“ (Jer. 3, 14. Ezech. 33, 21.): zakaj bi tedaj ne poslušali glasu svojega Očeta, in se k meni ne vrnili: „zakaj bi mrli (v svojih grehah), hiša Izrael?“ Poslušajte pa tudi mili glas mojega Sina, nad katerim imam vse dopadajenje, kateri vas tolikanj prisrčno k sebi kliče, rekoč: „Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste (z mnogimi grehi in skušnjavami) obteženi in jaz vas bom poživil.“ (Mat. 11, 28.)

Kdor pa tega milega glasu ne sliši, njega Gospod še bolj glasno z ojstrejšo besedo k pokori kliče — vprašaje — kakor nekdanj Savla, rekoč: Savel, Savel! kaj me preganjaš, ker moje sveto vero zasmehuješ, zoper njo govoriš in jo v sreč svojih vernih zatreti hočeš? Savel, Savel! kaj me preganjaš, ker mi še celo v moji hiši s svojim nespodobnim in nekrščanskim obnašanjem težo in nepokoj delaš? Savel, Savel! kaj me preganjaš, ker preklinjaš in se rotiš in zakramentiraš in s tem moje presv. ime ogrduješ? Savel, Savel! kaj me preganjaš, ker najzlahtnejše ude mojega telesa — nedolžne otroke — s svojim klafanjem in kvantanjem pohujšuješ in njih blage duše moriš? Savel, Savel! kaj me preganjaš v svojih nevestah, ker jih v svoje — v peklu spredene mreže — loviš? Savel, Savel! zakaj me preganjaš v svojih namestnikih, ker jih zaničuješ, obrekuješ, jim slabe namene podtikuješ? Savel, Savel! zakaj me preganjaš, ko s svojim grešnim dejanjem in nehanjem moje kraljestvo na zemlji zatiraš, hudičevo pa razširjaš? — Kogar ta Gospodov glas zadeva in mu do srca sega, naj tudi s Savlom vpraša, rekoč: *Gospod! kaj mi je storiti?* In Gospod mu bo po Ananiju — duhovnu — povedal, kaj mu je storiti, in ga bo tudi podpiral s svojo gnado na potu pokore.

Pa ne le samo po duhovnih — svojih namestnikih Bog človeka k sebi kliče, ter mu svojo gnado — gnado pravega spoznanja in spreobrnjenja — ponuja; ampak tudi po drugih ljudeh: po njegovih

starših, bratih in sestrah, po znancih in prijateljih; zakaj Bog s človekom po človeku govori, ter ga uči, opominja in svari. Kdor se tedaj temu učenju in svarjenju ustavlja, on se klicanju božjemu ustavlja, in ponujano gnado božjo zametuje; toraj ostane stari trdovratni grešnik.

Poslednjič Bog človeka k sebi kliče po njegovi lastni vesti, ktera, če ni že popolnoma zadušena, večkrat v njem vpije, da bo treba drugače začeti. Ta glas njegove vesti je božji glas, je glas vabeče gnade božje, je trkanje Gospodovo k pokori; njega je treba poslušati in se po njem ravnati. Zato opominja prerok David: „*Danes, ko njegov glas slišite, nikar ne zakrkujte svojega srca.*“ (Ps. 94, 8.) In Kristus govori v skrivnem razodenju sv. Janeza (3, 19. 20.) rekoč: „*Vnemi se tedaj in stori pokoro! Glej, stojim pri vratih in trkam; ako kdo moj glas posluša in mi odpre vrata, pojdem noter k njemu in bom z njim večerjal in on z menoj.*“

Preljubi v Kristusu! poslušajmo tedaj glas Gospodov, kadar nas k pokori kliče; odprimo mu vrata v svoja srea, kadar nanje trka, da more priti v nas s svojo gnado.

Vidva pa, sveta aposteljna Peter in Pavel, stebra katoliške cerkve! nam sprosita gnado od Boga, da svojo slabost in nezmožnost spoznamo in jo vedno pred očmi imamo; da v svojo moč nikoli predrzno ne zaupamo in ne pademo v brezno grehov; da se po vajinem zgledu prvemu klicanju gnade božje neutegoma udamo in za glasom Gospodovim stanovitno hodimo po dolini solz v presrečno — nebeško — domovino — v deželo večnega pokoja, kjer vidva kraljujeta s svojim Gospodom Kristusom na vekomaj. Amen.

Jurij Volc.

Praznik presv. Srca Jezusovega.

Solze Jezusove.

Eden vojakov je s sulico njegovo stran odprl, in zdaje je tekla kri in voda iz nje. Jan. 19, 34.

S praznikom presv. rešnjega Telesa dokončamo v cerkvenem letu pglavitne Gospodove praznike. V ginljivih obredih nam sv. cerkev zdaj v veselji, zdaj v žalosti pred oči stavi pretresljive skrivnosti iz Jezusovega življenja: skrivnost njegovega včlovečenja, rojstva, in nje-

gove mladosti, grozovitega trpljenja in smrti na križu, častitega vstajenja, vnebohoda in poslanja sv. Duha, in slednjič še tolažljivo skrivnost presv. rešnjega Telesa.

Pa kakor bi se ne mogli ločiti od Jezusa, nam je sv. cerkev odločila nazadnje še en praznik, ki se sicer zdaj še bolj natihoma obhaja, pa je vendar ljubeznjiv, ginljiv praznik, menim, praznik presv. Srca Jezusovega. V nekem obziru je najimenitniši praznik, ker je takorekoč ponavljanje vsih družih Gospodovih praznikov: kar nas drugi učijo posamezno, nam ta naenkrat pred oči stavi. — Saj je že pri vsakdanjem človeku srce najimenitniša reč. Kakoršno srce, taki človek, pravimo: serce je pri človeku vse. Ako je srce zdravo in dobro, je vse dobro; ako je pa srce slabo in sprideno, je vse slabo in ostane tako dolgo slabo, dokler se srce ne zboljša. To nam je povedal Jezus sam, ki je človeško srce najbolj poznal. On je rekel, da iz srca pride vse: iz srca prihajajo misli, iz misli pa dela; rekel je: *kjer je tvoj zaklad, tam je tvoje srce!* Posebno pa so od nekdaj pri vsih narodih dve reči le človeškemu sreju pripisovali: žalost in veselje!

Kadar nas zadene kaj neprijetnega, kaj hudega, najpred srce zaboli: srce je v britkostih razboleno, kakor bi ga ostre pušice prebadale, kakor bi ga nabrušen meč prediral. In kadar je srce že polno, tedaj še le pride do obraza, do oči: solze, britke solze začnejo teči, in nehajo teči še le, ko je srce tako rekoč izpraznjeno — utolaženo! Enako je tudi kadar zvemo kaj veselega: do srca pride najpred tudi veselje; še le ko je srce polno, tako rekoč vskipi, prikaže se veselje na radostnem obrazu; zopet začnejo solze teči, tiste, ki jim pravimo solze veselja. Človeško srce je že tako: kadar je najbolj žalostno, sili človeka jokati; kadar je najbolj veselo, pa tudi. Saj ste to gotovo že sami skušali; saj imate tudi vi vsak svoje srce, ki je bilo že mnogokrat žalostno, pa gotovo tudi kterikrat veselo. Gotovo ni nobenega med vami, da bi še ne bil nikdar jokal; če ni pretakal solz veselja, je pa točil solze žalosti.

Poglejmo pa zdaj Jezusovo najsvetejše Sree! To srce je bilo človeško srce, razun grešnosti v vseh rečeh našemu sreju podobno; bilo je zraven pa tudi božje Sree: tedaj je še vse bolj kakor naše čutilo žalost, pa tudi veselje. Vendar o veselji danes ne bom govoril, le žalostne solze Jezusove presv. Srca hočem nekoliko razložiti.

Gotovo je vsim kolikor toliko znano življenje sv. device Ljdvine, ki je bila 38 lét bolna in je trpela tolike bolečine, da se je morala

smiliti vsakemu, kdor jo je videl. Pač se je ta izvoljena nevesta Kristusova večkrat milo zjokala, ko je bilo njeno deviško srce le prenapolnjeno žalosti. Leta 1408 je bila tako silno huda zima, da so celó ribe v vodi zmrzovale. Bolnico Lidvino je tako zelo zeblo, da so njeni bolni udje kar začneli; solze ki so jej iz oči na lice padale, so zmrzule. Solze pa so bile zavoljo grozovitih bolečin krvave. Ko so se jej te krvavoledene solze na licih posušile, jih je odlušila, v posodico spravila in hranila, da bi si jih djala ob smrtni uri pod glavo!

Te krvave solze me spominjajo še na vse britkejšje solze našega Zveličarja. Tudi Jezus je hotel, naj se shranijo njegove solze — vsaj v podobi — v spomin za vse ljudi vsih časov. Naročil je namreč svoji služabnici Marjeti Alakok, naj se naredi podoba njegovega presv. Sreca in naj se povsod razširja. Na tej podobi vidimo razun gorečega plamena, križa in trnjeve krone, tudi nekoliko krvavih kapljic. Kristijani! ako pobožen častivec Jezusovega presv. Sreca te krvave kapljice pogleduje in več časa premišljuje, ali se mu ne bo zdelo, kakor bi bile to Jezusove solze, ki so prišle iz Jezusovega Sreca, ter so nam v vedni spomin njegove neskončne ljubezni? — Kdaj pa je bilo Jezusovo Srce tako žalostno, da se je moral jokati? Premislimo to zdaj.

1. Že precej takrat, ko je Jezus na svet prišel, je za nas solze pretakal. V sv. pismu sicer ni zapisano, da bi se bil mali Ježušek jokal ob rojstvu v betlehemske hlevu. Ali ker je bil v vseh rečeh razun greha nam enak, si smemo misliti, da je bil kot pri družih Adamovih otrocih prvi njegov glas, glas detinskega jóka. Saj so bile vse okoliščine take, da so Jezusovemu detínskemu Sreču precej žalost delale. Namesto mehke posteljice ima trde jaslice; namesto gorke hiše na vse strani odprto mrzlo votlino; mesto prijetne družine vidi zraven sebe revno živino, osliča in vola! Ali se bomo čudili, če se je v tolikem pomanjkanji zjokal? — Razun tega je bil vsegaveden, je tedaj vedel, kaj so storili trdosrčni Betlehemčani njegovi preljudi Materi in Jožefu; kako so ju povsod odganjali, nikjer ju ne hoteli pod streho vzeti, ter sta dva človeka, ktera je Jezus najbolj ljubil, bila primorana v mrzlem hlevu prenočiti! Ne le mrzlota kraja, temveč mrzlota človeških src je Srčice nebeškega Deteta tako užalila, da se je moralo jokati! Vedel je, da zdaj je stopil na tisti svet, ki je ves poln greha in nehvaležnosti, stopil ko Odrešenik, Zveličar, najboljši prijatelj; pa se precej v začetku ž njim tako hudo dela! Oh, kako britka mu je bila misel: „V svoje posestvo sem prišel, pa moji me niso hoteli sprejeti!“

Te solzé pomenijo krvave kapljice na podobi Jezusovega Sreca. Jezus je hotel, naj ostanejo na podobi v spomin, da jih vidió vsi

ljudje vsih časov. Zakaj vsegavedni Jezus je že v jaslicah dobro vedel, da tako dolgo, dokler bo svet stal, se ne bode manjkalo trdosrčnih ljudi, še trdosrčniših, kakor so bili v Betlehemu, in koliko hudega bodo le-ti Bogu in bližnjemu storili! Trkal bo na vrata človeških sre, pa le nekteri ga bodo sprejeli, premnogi se ne bodo zmenili zanj, zapirali bodo pred njim mrzla srca. — Oh kristijani! ker vemo, kako nas Jezus ljubi, kako želi v naših srcih prebivati, kako trka, kako noč in dan kliče: „*Moj sin, moja hči, daj mi svoje srce!*“ nikar ne pustimo, da bi zastonj trkal, zastonj klical! Kako bi bilo žalostno njegovo presv. Sree, ko bi predolgo odlašali sv. obhajilo, znabiti celo leto odlašali; ali pa ko bi ga sprejeli v srce, ki je brez ljubezni, ki je mrzlo, kjer bi moral jokati se! Pred tako mlačnostjo naj nas obvarujejo krvave solze Jezusovega Srea!

2. Pa ne le, da ga niso ljubili, še celó smrtne sovražnike je že imel Jezus, čeravno še tako majhen. Herod ga misli umoriti! Teda j zato si, mili Jezus, zapustil nebeško veličastvo in si prišel na revno zemljo, da te preganjajo, hočejo umoriti! Oh kako je to bolelo Jezusovo mlado Srčice! Kako milo se mu je storilo, ko sta morala neutegoma kar po noči vstati Jožef in Marija, pa bežati v daljno neznano deželo med tuje ljudi! Kako sta se mu smilila, ker sta zavoljo njega morala toliko trpeti!

Bila je pa neka druga reč, ktere je bilo Jezusovo detinsko Srce še bolj žalostno, na ktero pa še skor nikoli ne mislimo ne. Glejte, Jezus je bil že kot otrok vsegaveden, teda j je vedel, koliko nedolžnih otročičev mora zavoljo njega svojo kri preliti. S svojimi božjimi očmi vidi, kako jih Herodovi vojščaki jokajočim materam z naročja trgajo, neusmiljeno prebadajo, morijo! Kaj menite, da se Jezusovemu najboljšemu Sreu nedolžni otroci, ti nedolžni jagnjiči, niso smilili, do solz smilili? Kaj menite, da njegovo božje oko, ki je bilo pričujoče, je moglo gledati nedolžno kri teči, da bi se ne bilo samo solzilo? Vsak občutljivi človek trpi, ko vidi, da nedolžni človek zavoljo njega težave prenaša, koliko bolj je Jezus trpel, ker ni bilo in ne bo tako usmiljenega srca, kakor je bilo njegovo! Zato pravi sv. Bonaventura, da *on je bil v malih zavoljo njega umorjenih otročičih umorjen in z vsakim ob enem preboden!*

Tudi te solze pomenijo krvave kapljice na podobi Jezusovega presv. Srea. Jezus je hotel naj ostanejo na — podobi v spomin, da jih vidijo vsi ljudje vsih časov. Vedel je namreč, da se bo ta žalost sto in stokrat ponavljala. Kar je storil Herod enkrat, nekaj enacega, pa še veliko hujšega stori peklenski Herod — satan brezštevilmokrat.

Kakor je razposlal Herod svoje vojščake v Betlehem in okrog Betlehema, tako razpošilja zdaj satan po mestih in zunaj mest po višavah in nižavah povsod na okrog svoje vojščake, zapeljivce in pohujšljivce, da na duši morijo nedolžno mladino, da pogosto začenjajo kmali tudi na telesu hirati le-ti na duši umorjeni siroteji in si skopljejo tolikrat prezgodnji grob! O kdo more prešteti, kolikrat je ranjeno Jezusovo premilo Sree, ko mu zapeljivci končavajo najljubše jagnjiče, nedolžne otročiče! — Preljubi! krvave solze na podobi Jezusovega presv. Srea naj nas svari, da nikdar nobenega ne bomo pohujšali, marveč da bomo toliko otrók, kolikor bo mogoče, pohujšanja obvarovali!

3. Kakor v prvi mladosti, tako je bilo pozneje skóz 33 let Jezusovo Sree še mnogo — mnogokrat žalostno; zakaj vse težave človeškega življenja je hotel tudi on prestati. Tudi on je bil v takih okoliščinah, v katerih navadno ljudje solze prelivajo. Ljudje tolikrat zdihujejo zavoljo revščine in pomanjkanja; tudi Jezus je bil ves čas v revščini. Sv. družinica je živela ob Jožefovih zaslužkih in Jezus sam, Kralj nebes in zemlje, je pomagal delati, je tesal in žagal! O pač mu je pri težkem delu, ko si je brisal pot s svojega božjega čela, prišlo na misel, koliko je škodoval greh prvih staršev, in koliko ljudi si mora in si bo moralo v solzah in s potom po obrazu kruh služiti! Gotovo do solz je bilo ginjeno njegovo usmiljeno Sree, ko je hodil po svoji domači deželi in učil, ter imel le to, kar je dobival iz dobrih rók usmiljenih ljudi. Zato se milo pritožuje rekoč: „*Lisice imajo svoje brloge, ptice imajo svoja gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi glavo položil!*“

Vendar največkrat se ljudje jokajo zavoljo smrti; kadar zgubijo one, ki so jih na zemlji najbolj radi imeli. Tudi Jezusa je to zadelo. Tudi on je stal pri smrtni postelji njega, ki mu je bil namesto očeta izvoljen; tudi on je zatisnil oči njemu, ki ga je bolj ljubil, kakor more najboljši pozemeljski otrok ljubiti svojega očeta. Res da, kakor veliko družih reči, tako tudi to ni popisano v sv. evangeliji in zato tako malokrat premišljujemo ginjačo dogodbo: Jezusa pri Jožefovi smrti. Toda si li moremo drugače misliti, kakor da je bilo Jezusovo miločuteče Sree takrat še bolj žalostno, kakor srce družih otrok ob enaki priliki, in da so iz njegovih oči še bolj tekle solzice, kakor iz oči družih otrok, ki objokujejo svoje mrtve starše?

In toliko večo pravico imamo si tako misliti, ker nam ob neki enaki priložnosti sv. pismo naravnost pravi, da je Jezus jokal. Umrl mu je bil ljubljeni prijatelj Lazar. Takrat je bil Jezus ravno v drugem kraju. Ko pride v Betanijo, je bil že pokopan Lazar: več ni videl

Jezus obličja druzega prijatelja. Sestri mu vsi objokani pritečete naproti in ena za drugo kličete: „Gospod! ko bi bil Ti tukaj, brat bi ne bil umrl!“ Ves ginjen vpraša: „Kam ste ga položili?“ — „Gospod, pojdi in poglej!“ pravite in še bolj jokate, tudi drugi ljudje se jokajo. To je preveč žalosti za Jezusovo usmiljeno Srce: tudi Jezus se zjoka! Ljudje, ki so videli njegove solze, so le rekli: „Glejte, kako ga je ljubil“; kakor bi bili hoteli reči, da prav iz globočine njegovega usmiljenega Srea so prišle te solze!

In tudi te solze kažejo krvave kapljice na podobi Jezusovega presv. Srea. Jezus je hotel, naj ostanejo na podobi v spomin, da jih vidijo vsi ljudje vsih časov. Zakaj vedel je, da to ni zadnji prijatelj, ki mu je umrl; vedel je, da bo njegovo presv. Srce še sto in stokrat žalostno, kadar mu bodo najljubši prijatelji umirali na duši. — Jezus je namreč enkrat rekel: „*Moja mati, moj brat, moja sestra je vsak, kdor voljo nebeškega Očeta spolnuje*“. Oh nisem zmožen izreči in nihče ne more popisati, kako močno Jezus ljubi nedolžne duše, kako zelo ima rad nedolžne mladenčce in deviške dekleta, dokler krstno nedolžnost varujejo! Velikokrat jih z veseljem obiskuje pri sv. obhajilu, kakor je nekdanj Lazarja rad obiskoval. Kdo pa bo izrekel žalost Jezusovega presv. Srea, ako se zgodi, da mladenec, ki je bil že 15, že 20 let njegov pristrčni prijatelj, naenkrat zbolí, umrje, to je, ko nedolžnost zapravi s prvim smrtnim grehom? Kdo bo popisal žalost Jezusovega presv. Srea, ako se zgodi, da deklica, ki je bila že 20, 25, morebiti 30 let ali še več njegova ljubljena nevesta, — naenkrat pade v hudo bolezen ter umrje, ko prvi smrtni greh stori!

Oh preblage duše, katerim preteklost še nobenega smrtnega greha ne očita, vzemite večkrat kako podobico presv. Jezusovega Srea, premišlujte krvave kapljice na njej. Glejte, takih krvavih kapljic je vredna tista nesreča, ko bi vi prvi smrtni greh storili! O varujte se skrbno tudi malih grehov, da se vam nikdar taka nesreča ne pripeti! Kteri pa ste že tako nesrečni, da je umrla vaša duša, o brž pogledjte solze, ktere je Jezus že jokal nad vami! In kakor se je Lazar koj prebudil in vstal, ko ga je Jezus z jokajočim glasom iz groba poklical, tako se tudi vi predramite, in bodite stanovitni tako, da nikdar več ne umrjete!

4. Kolikor bolj se je Jezusu trpljenje bližalo, toliko večja je prihajala žalost njegovega presv. Srea. Večkrat se je o njem menil s svojimi apostelnji, kakor bi se hotel s tem Srce olajšati. Ko je pa šel zadnjikrat iz Jerihe v Jeruzalem, je bila žalost njegovega Srea tako velika, da se ni mogel več joka zdržati. Pridši na Oljsko goro,

se užali, obrnjen proti veličastnemu mestu; prečudno lepo se blišči pred njim krasni tempelj. Jezus vé, kaj se ima zgoditi, pozna trdovratnost Jeruzalemskih prebivalcev. Kolikrat jih je učil in svaril, klical in vabil s čudeži in z besedo; pa vse je bilo zastonj. Jezus vidi, kako bodo pokončani in trdovratni tudi večno zavrženi: solza za solzo začne mu teči čez obraz in zgublja se med suhim peskom in kamenjem, ki je ravno tako neobčutljivo, kakor so farizejska srca Jeruzalemccev trda in neobčutljiva. Tolikrat jih je želel zbrati okrog sebe, kakor koklja zbira piščeta pod peruti; pa niso hotli!

Tudi te solze pomenijo krvave kapljice na podobi Jezusovega Srca. Jezus je hotel, naj ostanejo na podobi v spomin, da jih vidijo vsi ljudje vsih časov. Zakaj Jezus je imel pred očmi vse tiste kristijane vsih časov, kateri bodo prebivalce Jeruzalemske posnemali. In število takih kristijanov ni majhno. O koliko jih je, ki se bahajo s svojo posvetno učenostjo in modrostjo, Jezusa pa nočejo poznati in poslušati, temuč so še njegovi največi sovražniki, čeravno katoličani, kakor farizeji! Koliko jih je, ki se spoznani krščanski resnice zoperstavljajo, kakor farizeji! Koliko jih je, ki imajo do lepega opominjevanja otrpnjeno srce, kakor farizeji, ki so gluhi za vse učenje, svarjenje in žuganje dobrih staršev, učnikov, pridigarjev in spovednikov, neobčutni za dobrote, ktere jih nebeški Oče daje, kakor za kazni, s kterimi jim žuga! Koliko jih je, ki v grešnih navadah leta in leta živijo ter še nočejo zapustiti grešne priložnosti!

Ko bi bil tudi tu kateri, ki že več časa v smrtnem grehu živi, znabiti celo spovedniku zakriva iz napačne boječnosti svojo hudobijo, pa še ne misli na poboljšanje: oh naj pogleda krvave solze Jezusovega presv. Srca in naj pomisli, da ni odpuščenja, kjer ni poboljšanja: jokal se je Jezus nad farizeji, odpustiti pa jim ni mogel, ker pri njih ni bilo poboljšanja!

5. Prišli so slednjič za Zveličarja dnevi, ktere posebno imenujemo dneve trpljenja. Koliko nepopisljivih bolečin je prestalo Jevusovo presv. Srce teden pred zadnjo veliko nočjo, to se ne dá popisati! Trpljenje Jezusovo vam je znano, zato naj vas le z nekterimi kratkimi besedami opomnim na najimenitnije reči.

K stebru privezan je bil pretepan, kakor še noben hudodelnik ne. Kadar hudobneže kaznujejo, štejejo udarce; Jezusa kar tepejo brez števila, vsa koža je raztepena, meso razkosano, — do golih kosti sežejo udarci. In on, ki to trpi, ima najbolj rahločutno Sree!

Na glavo mu grozovito trnjevo krono posade in tolčejo po nji, da se globoko zadira bodeče trnje v glavo; kri se ulije po vseh

straneh, po licih, po vratu, po ramah! In on, ki to trpi, ima najbolj občutno Sree!

Slečejo ga, ga spet oblečejo, in zopet slečejo, da mu hude rane ponavljajo. — Na ranjene in razmesarjene rame mu težak križ naložijo, da omaguje pod njim. In on, ki to trpi, ima najmilejše Sree!

Pribijajo ga na križ; desna roka in leva, obe nogi se zgibate pod grozovitim udarcem težkega kladva; žebli gredo v les in za seboj potegnejo kosce mesa. In on, ki to trpi, ima najnedolžniše Sree!

Na štirih ranah visi čez tri ure, žejin v grozovitih bolečinah — on, ki ima najboljše Sree!

Oh, kako britko je čutilo njegovo Sree vse telesno trpljenje, vsako posebej. Ali imel je tudi bolečine, ki so naravnost ranile njegovo presv. Sree.

Ranilo je njegovo presv. Srce krivično očitanje: Veliki duhoven Kajfa ga dolži bogokletstva, Herod ga ima za neumneža, Pilatu ga tožijo, da je puntar, in zapeljano ljudstvo ga ima za slabega, kakor ubijavca Baraba.

Ranilo je Jezusovo presv. Sree najgrje zasramovanje; v obraz mu pljujejo, oči zavežejo in zaušnice mu dajajo, zaničljivo poklekovajo predenj. In ko je v najhujših bolečinah na križu, se mu smejejo; v posmeh jim je njegova smrtna britkost, tat in ropar na levi se sme norčevati zoper njega!

Ranilo je Jezusovo presv. Srce najbolj občutljivo razžaljenje prijateljev: eden ga izda, eden ga zataji, drugi ga zapustijo. Marija je sicer pod križem, ali to mu le pomnoži njegovo srčno žalost, ker na prežalostnem obrazu svoje ljube Matere vidi, kakor v ogledalu svoje trpljenje.

Po vrh vsega tega pa še dušna suhota in zapuščenost stiska njegovo presv. Srce in vse grehe vsega sveta, kolikor se jih je storilo od začetka in se jih bo do sodnjega dne, vidi na sebi — on, ki ga najmanjši greh že tolikanj žali, da izreči ni mogoče!

In ko je že vse pri kraji, ko je Zveličar že glavo nagnil in umrl; tedaj pride še eden vojakov in ostro sulico zabode v Jezusovo Sree, da začne teči kri in voda iz njega. Kristijani! ali se vam ne zdi, kakor bi bile to solzice, ktere so še zastale v Jezusovem presv. Srecu zato, ker niso mogle več do oči, ker jih je smrt že zatisnila?

Vse te in še druge solze je hotel Jezus, naj bodo namalane na podobi presv. Srca v spomin vsim ljudem vsih časov. Zakaj vedel je, da se bo njegovo trpljenje še dostikrat ponavljalo. O, steber na

Pilatovem dvorišču ni bil zadnji, ob katerem je bil Jezus privezan in raztepen; trnjeva krona se mu takrat ni djala zadnjikrat na glavo; gora Kalvarija ni bila edina priča njegove grozovite smrti, tam ni bil zadnjikrat na križ pribit, ni bil zadnjikrat z grenko pijačo napajan. Sv. apostelj Pavel nas drugače podučuje, ko pravi, da Jezusa na novo križa vsak, kdor greši. — Oh kristijan! smrtni greh storiti se pravi: Jezusa k stebru privezati in tepsti; smrtni greh storiti se pravi: po trnja iti, ga v krono splesti in milemu Jezusu na glavo pribijati; smrtni greh storiti se pravi: težki križ stesati in Jezusu na rame djati; smrtni greh storiti se pravi: žeblje, kladvo in klešče vzeti, pa v Jezusove roke in noge neusmiljeno zabijati; smrtni greh storiti se pravi: s farizeji in levim razbojnikom Jezusa v največih britkostih zaničevati, žejnega z žolčem in jesihom napajati; smrtni greh storiti se pravi: ostro sulico zgrabiti in jo v Jezusovo najsvetejše Sree zabosti! —

Vprašam vas tedaj, ako Jezusove krvave solze pogledujemo: ali bomo še kakšno drugo reč na svetu tako sovražili, kakor greh? ali se bomo še kakšne druge reči na svetu tako bali, tako ogibali, kakor greha?

O zares, tako resnega, tako presunljivega pridigarja ni, kakor so krvave solze Jezusovega presv. Srca. — Bere se, da sta nekdam prišla dva misijonarja v neko zelo zanemarjeno duhovnijo. Prav goreče sta učila, vneto govorila; pa vse ni nič pomagalo; ljudje so mrzli ostali. Zdaj gre eden na prižnico in začne tako goreče pridigovati, da se mu kri ulije, — da mu sree počí ter koj umrje na prižnici. Tovariš pa vzame njegovo krvavo obleko, jo pokaže s prižnice onim trdovratnim ljudem, rekoč: glejte, zavoljo vas se je to zgodilo, za vas je moj dragi tovariš življenje dal! In to je pomagalo: vsi skesani jeli so pokoro delati.

Še za brez primere veličastnišega misijonarja vemo: Jezus Kristus, nebeški učenik, je svoj trudopolni nauk s smrtjo potrdil. Njegove krvave obleke vam ne morem pokazati, ali pokazal sem vam danes njegovo Sree in krvave solze, ki jih je za vas pretakal. O da bi to premilo Sree s svojimi solzami pri vas doseglo, kar moja beseda ne more doseči, — da bi v vašem srcu vzbudilo vsaj dve solzici: solzico kesanja in solzico hvaležnosti, da bi tako grešniki se spokorili in pravični postali še pravičniši. Amen.

Homiletična zrna.

Vrednost časa.

(Konec.)

Čas je tako drag, da ga ne zna nihče drugi prav ceniti, kakor le Bog, ki ga nam daje. Bog tako visoko ceni čas, da ga nam le polagoma deli, — takorekoč meri, — dan za dnevom, uro za uro, trenutek za trenutkom. Pa nikoli nam ne da novega trenutka, da bi ne bil nam odvzel onega, ki nam ga je bil pred dal. Nikoli nimamo dveh ur ali dveh trenutkov ob enem. — Tudi nam ta neprecenljivi dar sam naravnost iz nebes deli, in ne kakor druge dobrote po angeljih, ljudeh in drugih stvarih. Otrokom pošilja po starših in učениkih razne dobrote, — a časa jim ne pošilja po tej poti: nobena mati, noben oče ne more ljubljenu otroku le za trenutek življenja podaljšati. — Najmogočnejši vladar, ki svojim prijateljem lahko deli krone in kraljestva, — jim le ene minute časa ne more dati. — Bog je dal mašnikom oblast, da imajo mesto njega skesanim grešnikom grehe odpuščati in druge milosti deliti, časa pa — tudi najkrajšega — jim niso v stanu dati: kruh in vino smejo spreminjati v božje Telo in Kri, — časa pa le ene sekunde ne morejo spremeniti v minuto, v uro, v dan ali celo v leto! In kakor Bog posameznim odmerja čas, tako je tudi odločil za vse človeštvo: *„Vam ne gre vedeti časov in ur, ktere je Oče ohranil v svoji oblasti.“* (Ap. dj. 1, 7.)

Sicer so po svojem bistvu vse ure enake vrednosti, vendar po božjih in cerkvenih napravah so za nas nekteri trenutki še prav posebne važnosti. Najdražji so gotovo trenutki precej po svetem obhajilu, — za mašnika pri in po sveti maši!

Kakor so v naravi štirje letni časi za razvoj različne važnosti, tako so tudi v človeškem življenji nektore dobe bolj odločilne memo družih. In tu ne moremo nikdar dovelj prigovarjati, naj mladina vestno porablja mladosti zlati čas; kar je v mladosti zamujeno, je rado tudi pozneje zamujeno, in kar je v mladosti skaženo, ostane rado skaženo za zmiraj.

Koliko da je dragi čas vreden, *to vejo najbolje oni, ki so ga zgubili* (sv. Lavrencij Just.); to čuti najbolj oni, ki na smrtni postelji slovo jemlje od časa; to bi nam znali naj bolj temeljito razložiti pogubljeni v peklu, kteri si nobene reči bolj ne želijo, kakor ene ure časa, da bi se spovedali in spokorili; o tem bi nas najlepše mogli podučiti naši presrečni bratje in sestre, ki se že v nebesih veselijo, kajti *„ko bi se mogli zveličani jokati, jokali bi se le zaradi tega, ker so v življenji zgubljali čas, v katerem bi bili mogli doseči več veličastvo in ker tega časa ne morejo več nadomestiti.“* (Sv. Ligvorij.)

Ali si že kterikrat pokleknil in Boga zahvalil posebej za ta neprecenljivi dar? ali si že kterikrat prav resno prevdral, kaj se pravi zapravljati in zgubljati predragi čas, ki ga le enkrat samkrat imaš, pa ne veš kako dolgo?

Pogled na slovstvo.

Naše Šmarnice. Pristréna ljubezen slovenskega naroda do nebeške naše Kraljice Marije se prelepo razodeva v majnikovi pobožnosti, ki se vže blizo 30 let obhaja po Slovenskem, ter je skoraj ni več najti fare, da bi se vsaj po enkrat ali dvakrat v tednu ljudstvo ne zbiralo krog ozališanih Marijinih altarjev. Ta toliko priljubljena pobožnost ima pa med nami tudi svoje lastno slovstvo, večinom izvirno slovstvo, kajti naši vneti pisatelji duhovniki preskrbeli so pobožnemu narodu jako obilnega šmarničnega berila.

Prvi med Slovenci posvetil je svoje pero Majnikovi Kraljici Jeran, in trditi smemo, da ga do sedaj v tej stroki še nihče ni dosegel ali celo prekosil med nami. Kako je bila Trnovska cerkev v Ljubljani, kjer je pisatelj takrat služboval, zvečer ob Šmarnicah do zadnjega kotička napolnjena, ko so se prebirali krasni, še ne natisnjeni proizvodi njegovega spretnega peresa! Iz neutrudljive Jeranove roke dobili smo sedem letnikov „Šmarnic“; prvi je izšel l. 1859 pod imenom „Marijin mesec“, poslednji l. 1878. In kako lepih, prelepih predmetov nam tû podaja devici Mariji v čast: sedaj je življenje svetnikov, posebno vnetih Marijinih častilcev; sedaj krasno razlaganje svetopisemskega speva „Benedicite . . .“; sedaj nauk o sv. cerkvi; o vidnem poglavarji njenem; pa zopet razne primerne moralne resnice; tudi večnost se nam kaže v živih, pretresljivih podobah; opisujejo se nam sv. kraji, zlasti oni, ki so v kaki dotiki z življenjem blažene Device; vmes nam podaja Mariji v čast in vernim v poduk raznih cvetlic, pôljskih in vrtnih, in v mikavnih nalogah daje snovi domačemu premišljevanju . . . Najboljši dokaz, kako je Jeran s svojimi „Šmarnicami“ pogodil slovenskemu ljudstvu, je to, da starejših letnikov njegovih vže davno ni več dobiti, in eden bil je lani celo v drugič natisnjen — res kaj izrednega v našem slovstvu!

Za Jeranom skušali so se razni drugi pisatelji na tem polji: J. Volčič (ki je nekaj malega samo za nedelje izdal bil vže tudi še pred Jeranom), Škofic, Žgur, Šterbenec, Majar . . . Lani oveselil nas je Fr. Marešič z Lurškim Majnikom, letos imamo zopet nove „Šmarnice“ pred seboj in za prihodnje leto so neki tudi vže trije, če ne celo štirje rokopisi na ponudbo!

Letošnje Majnikovo berilo spisal nam je Simon Gabere, župnik Framski; založila pa je knjižico „Katoliška bukvarna“ v Ljubljani. Na 311 straneh male 16inke podaja nam za vsaki dan meseca kratek nagovor, kateremu predmet je vzet iz življenja svetnika tistega dne, in premišljevanje se naslanja na glavno čednost njegovo. Prav za prav so letošnje „Šmarnice“ zbirka pridig z vsemi navadnimi deli govora: z rekom, predgovorom, razdelitvijo in razpravo — sestavljene majnikovi Kraljici v čast. To pa je neka prednost, ki jim daje stalno vrednost, kajti ti ogovori utegnejo cerkvenemu govorniku služiti tudi o drugih prilikah, zlasti ob Marijinih praznikih. — Pisava je lahko razumljiva, jezik jako priprost. Tisk na zelo trdem papirji namenjen je tudi slabotnim očem. Prodaja letošnje „Šmarnice“ „Katol. bukvarna“, iztis v polusnji po 90 kr., v usnji po 1 gld., z zlato obrezo po 1 gld. 20 kr. Kdor jih kupi 12, dobi ene po vrhu. A. Z.